

РІК LXXVI, Ч. 5

ТРАВЕНЬ – 2019 – МАЙ

№ 5, VOL. LXXVI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXXVI ТРАВЕНЬ Ч. 5

Україномовний редактор – **Лариса Тополя**
Англомовний редактор – **Тамара Стадниченко**

Редакційна колегія:

Маріянна Заяць (з уряду) – голова СУА

Уляна Зінич, Святослава Гой-Стром,

Софія Геврик, Петруся Савчак,

Ірена Грамяк, Лідія Слиз

ISSN 0740-0225

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXXVI MAY № 5

Ukrainian-language-editor – **Larysa Topolya**
English-language editor – **Tamara S. Cornelison**

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President
Ulana Zynych, Sviatoslava Goy-Strom,
Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak,
Irena Gramiak, Lida Slysh

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. Материнський образ України постає у її Героях.....	1
Маріянна Заяць. Ділимося вістками і думками.....	2
Галина Потопляк. Мамо, хто це вишивав.....	3
Марта Кічоровська Кебало. Вісті СФУЖО.....	4
Welcoming New UNWLA Members.....	6
Вона була серед перших. Олена Лотоцька.....	7
Marianna Zajac. Sharing News and Views.....	8
R. Gramiak, et al. What a Mom Learns.....	9
Nadia Nynka. UNWLA Annual National Board Meeting Held at Soyuzivka.....	10
Наша обкладинка / Our Cover Artist.....	12
Лариса Тополя. Річне засідання Головної Управи СУА.....	13
Анна Осинська Кравчук. Ukrainian American Women in Military Service of America.....	16
Галина Теслюк. Новини Центру СУА з жіночих студій.....	18
Олександра Юзенів. Вишивка.....	19
Марія Щерб'юк. Пані Любомирі Шереметі — 100!.....	20
Тетяна Беценко. «Неправильні» чи споконвічно народні слова в українських думках?.....	21
Аліна Акуленко. Програма «Мати».....	24
Омельян Вишневецький. Ціннісні засади української родини.....	25
Наталка Соневицька. Моя перша опера.....	27
Доброчинність.....	28
Діяльність відділів.....	30
Ihor Magun. Ten Habits of the Healthiest People.....	33
Нашим дітям.....	34
Наше харчування.....	36

На обкладинці: **Наталія Мейсон Гавдяк.** Японські іриси. Олійні фарби.
Our cover: **Natalie Mason Gawdiak.** Japanese irises. Oil.

Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:

Tel.: (212) 533-4646

E-mail: office@unwla.org • E-mail: unwlaourlife@gmail.com

Адміністратор: **Оля Стасюк**

Канцелярйні години: **вівторок, середа, четвер – 11 – 7**

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- **PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY** – there is no charge.
- There is no charge for **MEMORIAL NOTICES** and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all **ARTICLE** submission is the **5th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

**POSTMASTER – send address changes to:
“OUR LIFE”**

203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2019 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

UNWLA / Our Life

**203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706**

Administrator: **Olha Stasiuk**

Office hours: **T. W. Th. – 11 a.m. to 7 p.m.**

\$3 Один примірник / Single copy

\$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members

\$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують “Наше життя” з оплатою
членської вкладки через відділ. **Передплатникам**
письмово нагадується про відновлення передплати.

Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA member
annual dues, payable through the member's branch.

Subscribers are sent renewal letters.

Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

МАТЕРИНСЬКИЙ ОБРАЗ УКРАЇНИ ПОСТАЄ У ЇЇ ГЕРОЯХ

У травні, коли світ вшановує Матір, завжди постає і материнський образ України, який у кожного свій. Він виникає з полинових південних степів, з м'якої скиби полтавського чорнозему. Він барвою зоріє із зажури в'юнких річок Поділля, чистими очима Шацьких озер довірливо дивиться у небо, зростає недосяжними витязями з карпатських верховин, ніжиться у замріяному подиху кримських скель... Бо Україна – це рідна мати, яку не вибирають, Україна – це доля, яка нам випадає, Україна – це зажурена, ніжна, героїчна й натхненна пісня. А ще – це багатовікова історія українського народу-великомученика, якого доля не пестила... Як свідчить історія, майже кожне століття «нагороджувало» її голодними роками, наслідками епіdemій, спустошливими війнами, чужоземними навалами. Україна – це понад тисячолітнє поневолення (1240 – 1991 р.) і шлях до незалежності, що з часів козаччини (XV ст.), коли почалися національно-визвольні війни за незалежну, самостійну Україну, і до тепер залишається тяжким і тернистим.

А ще, за словами В. Симоненка, «Україно! Ти для мене диво! І нехай пливе за роком рік. Буду, мамо, горда і вродлива, З тебе дивуватися повік... Одійдіте, недруги лукаві! Друзі, зачекайте на путі! Маю я святе синівське право З матір'ю побуть на самоті. Україно, ти моя молитва, Ти моя розпука вікова... Громотить над світом люта битва За твоє життя, твої права...».

У підвалинах української незалежності – століття боротьби наших предків, титанічна робота великих просвітників народного духу. Історія та сучасність України – це справа героїства сотень тисяч добровольців руських дружин великого князя Святослава і короля Данила, козацьких полків Б. Хмельницького та І. Мазепа, легіону Січових Стрільців, Української Галицької Армії М. Тарнавського, армії Української Народної Республіки С. Петлюри, Організації Українських Націоналістів Є. Коновальця і С. Бандери, Української Повстанської Армії Р. Шухевича та О. Гасина, членів визвольного руху шістдесятників В. Черновола, учасників студентського голодування 1990-го року, сміливих і мужніх учасників революції Гідності, славних воїнів АТО - усіх тих українців, які боронили і боронять інтереси України.

Кожен народ має свої національні цінності та свята, коли по-особливому возвеличують подвиги земляків – на цьому будується світогляд, культура та виховання нації. Українці **23-го травня** святкують **День Героїв** – як свідчення твердої волі народу йти накресленим Героями шляхом боротьби до Незалежності, розквіту й слави Української Самостійної Соборної Держави. З 1941-го р., коли Другий Великий Збір Організації Українських Націоналістів прийняв таке рішення, і до тепер цього дня небайдужі та вдячні нащадки вшановують пам'ять борців за свободу та волю України. Свято пов'язане з сумним днем 23-го травня 1938-го р., коли в Роттердамі вбили Євгена Коновальця. Було також обумовлено, що саме у травні пішли з життя «кращі сини України ХХ ст.» Микола Міхновський і Симон Петлюра.

Герої – то не тільки надбання минулого, вони творять дійсність і формують обличчя світу – так було в минулому, є нині і так має бути завжди. Бо це особливі люди, які готові віддати своє життя, щоб досягнути мету та здійснити мрію. І якщо у наших душах є хоч краплина віри, щедрості та милосердя, ми повинні утримувати Героїв у своїй пам'яті. А ще, так само як вони – дивитися понад собою, віддавати більше, ніж брати, дослухатися серцем, а не відвертатися. І не забувати, що українська нація існуватиме доти, доки хоча б один українець буде готовий покласти своє життя за неї. Тільки людина з добрим і чуйним серцем, працьовита й вольова спроможна бути патріотом і Героєм, по-справжньому любити, захищати та відстоювати інтереси народу та приносити користь.

Що більше та з глибокою вірою буде зроблено для цього нині, то краще Україна житиме завтра. Бо «віра – то підстава сподіваного, доказ небаченого» (*Послання Якова. 11:1*). Що більше пам'ятатимемо Героїв, які захищали свій край, то краще виховуватимемо гідне покоління захисників Батьківщини.

Лариса Тополя, редактор.

Коли ви прочитаете статті Надії Нинки, заступниці голови СУА з питань зв'язків з громадськістю, та Лесі Тополі, україномовної редакторки «Нашого Життя», то зрозумієте, що Річне засідання Головної Управи СУА, що відбулися у березні, стало потужним «вікендом», наповненим звітами, а також обговоренням поточних питань і нових ідей провідниць нашої організації. А ще засідання було сповнене духом дружби та взаємоповаги — важливих складових нашого тривалого успіху як волонтерської організації. Я переконана, що завдяки відданості нашого керівництва та всеосяжній прихильності до переконання, що «це наша спільна справа», всі повернулися додому з новим зарядом енергії та готовністю відігравати свою роль і плекати унікальну нішу у нашій загальній організаційній структурі.

Коли ми офіційно відкрили наше засідання, на якому були присутні 22 членкині Головної Управи СУА, мені спали на думку запитання, які я пізніше озвучила для всіх: «Щоб сказали про нас, Союзянок 2019-го року, наші попередниці?» Моєю власною відповіддю на це запитання було те, що наші попередниці могли б мати трохи «конструктивної критики» — можливо (щодо декого з нас), рівень володіння українською мовою недостатньо високий; можливо (щодо інших), дехто недостатньо опанував англійську мову, бо ми все-таки американська організація; можливо, «Наше Життя» повинно бути повністю заповнене лише українськими статтями; можливо, у «Our Life» недостатньо англомовних статей; можливо, наші засідання не проходять точно так само, як колись; можливо, ми не проводимо їх кожного разу віч-на-віч, як раніше; можливо, ми занадто «неофіційні» на цих засіданнях; можливо, ми проводимо наші засідання недостатньо часто, тощо. Але, поставивши всі ці та інші теоретичні запитання, я впевнена, що наші попередниці погодилися би з тим, що ми ніколи не відхилялись від втілення місії СУА, його цінностей і положень. Ми продовжуємо докласти зусиль для досягнення цих цілей, враховуючи зміни, які виникають з плином часу.

Члени комітету з оформлення веб-сайту СУА. / Members of the UNWLA Website committee.

Референтки СУА з Валентиною Табакою, вільною членкинею Екзекутиву. / Chairs of Standing Committee with Executive Board Member Valentyna Tabaka.

Голови Округ та зв'язкові далеко віддалених відділів і вільних членкинь. / Regional Council Presidents with liaisons for Branches at Large and Members at Large.

Це тяжка робота, яка, однак, приносить велике задоволення від успішного завершення якогось проекту чи досягнення цілі. Я твердо переконана, що наші попередниці погодилися б і пишались би тим фактом, що наша організація успішно заповнила та продовжує заповнювати прогалину між поколіннями й хвилями імміграції. Часом це «заповнення» кидає свої власні виклики, деякі з них були зазначені вище у моїх теоретичних запитаннях, але, зрештою, ми знаходимо спільну мову та продовжуємо рухатися в одному напрямку. Ця

істина проявилась для мене в сяючих ентузіазмом обличчях членкинь Головної Управи СУА. Наша Головна Управа складається з патріоток, істинних жінок у віці від 30 до 80 років, деякі з яких народилися в США, а дехто в Україні, деякі емігрували з України 70, а деякі лише 10 років тому, та невизначеної кількості жінок, які емігрували у проміжку між цими часами. Молодші членкині Головної Управи СУА пропонували модернізувати функціонування СУА; старші жінки стримували амбітні пропозиції; зрештою, було знайдено та погоджено шлях посередині. Це і є серцевина нашого успіху та майбутнього – вміння слухати й поважати думки одна одної.

Одним з поточних проєктів, які обговорювалися на Річному засіданні Головної Управи СУА, був «Фонд Допомоги Бабусям». Великодній період 2019-го року дав можливість охопити 400 бабусь по всій Україні, привітати самотніх і літніх жінок, декотрі з яких мають проблеми зі здоров'ям, і надати їм фінансову підтримку. Ця велика група бабусь (обрана з первинного переліку 1500 жінок) складається з тих, хто пережив сибірські табори, в які їх відправили разом з батьками, коли вони ще були дітьми, лише за те, що вони – українки. Наші партнери в Україні доклали багато зусиль, аби скласти цей перелік, і ми з нетерпінням очікуємо їхніх вістей про цей широкомасштабний проєкт допомоги. Сподіваємося, що в наступному випуску «Нашого

Життя» зможемо надати додаткову інформацію про цей проєкт.

Випуск «Нашого Життя» у цьому місяці припадає на День Матері. Незабаром буде 10 років, як моя дорога матуся відійшла у вічність, і я страшенно сумую за нею. Я чітко пам'ятаю, як у часи, коли здоров'я вже підводило її, ми вирішили говорити через телефон декілька разів на день – на теми, які комусь можуть видатися не зовсім розумними (наприклад, «Що у тебе було на обід? Як ти його готувала?»).

Коментар мого чоловіка (типового чоловіка), зазвичай, був: «Чому ти марнуєш час на такі *пусті* розмови?» Але ці розмови зовсім не були *пустими* ні для моєї матері, ні для мене. Саме життя та життєві спогади складаються з таких щоденних дрібниць, нерозумних обговорень, спільного сміху і сліз, гарних і поганих часів. Коли не стало моєї матері і ми прибирали у її будинку, я знайшла теку, яку вона охайно поклала у шухляду столу – теку, наповнену вирізками з Ukrainian Weekly/«Свобода»/«Наше Життя» – всі вони були про мою працю в СУА! Вона, вірна Союзянка, декілька разів казала мені про те, наскільки вона пишалася моєю роллю в СУА, але саме ця знахідка довела і все ще доводить мене до сліз. Це були ті частинки мого життя, які цінувала моя Мама. Я була страшенно вдячна за те, що знайшла цю теку.

У День Матері 2019-го року я бажаю всім нашим мамам, бабусям, тіткам і хрещеним провести День Матері, сповнений «дрібницями». Нехай вони збагатять Ваше життя і наповнять Вас теплом і радістю, нехай у майбутньому вони стануть прекрасними спогадами!

Мамо, хто це вишивав

Г. Потопляк

Мамо, хто це вишивав?
Хто стежки стелив на поли,
Хто нитками малював
Наші землі, наші доли?

Хто нанизував вінки,
Хто вигадував узори?
В кожній квіточці — віки.
В кожнім хрестикі — собори.

Тут і сльози, тут і рай.
Тут жар-птиці, пави пишні.
Тут садочки, водограй
А на полях вишні, вишні.

А на пазухах жага.
Вітер, дощ, любов і зрада.
Тут і мрії, і снага,
І бабусина порада.

Мамо, скільки тут хрестів.
Скільки ромбів, і квадратів.
Скільки зрізів і пластів.
Скільки зим тут на загаті.

Мамо, може це дитя
Тут автограф залишило?
Доню, це саме життя
Долю вітами розшило.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Цьогорічна сесія ООН Комісії Статусу Жінок (КСЖ) відбулася в Нью-Йорку 10 – 22-го березня. З кожним роком щораз більше жінок цікавляться цією подією, докладають зусиль (фізичних і фінансових), щоб прибути до Нью-Йорку. Цього року було 9000 зареєстрованих учасників, серед яких понад 30 з України з різних НУО! З Національної Ради Жінок України вперше прибула заступниця голови та голова Ліги Українських Жінок Марія Петрова Мацюк, а також Леокадія Герасименко – Голова красної організації Спільки Жінок України, Татяна Семікоп – Голова НУО «Віра Надія і Любов» Одеської, Херсонської та Миколаївської областей. Вдруге взяли участь у роботі сесії Галина Скіпальська (HealthRite International), Наталка Карбовська (Український Жіночий Фонд), а також Олеся Боднар, Мілена Горячківська, Марина Гур'янова (організаторка Жіночого Форуму в Черкасах).

День консультацій. Л. Рабій, В. Табака, М. Гур'янова, М. Кебало.

Було немало членкинь США, які відвідували засідання, запропоновані для представниць НУО (НУО Форум – паралельні заходи), а також долучалися і до офіційних нарад і розмов, які відбувалися в штаб-квартирі ООН. Щороку НУО Комітет організує ряд заходів для взаємного ознайомлення представниць НУО світу, наприклад, Консультаційний день для НУО. Цього року у заходах взяли участь: Марина Гур'янова (Черкаси); Дарія Дика (ОЖОЧСУ-НІ); представниці США Людмила Рабій, Валентина Табака, Майя Войнаровська та Марта Кебало; членкині групи з України,

зареєстровані від НУО Міжнародного Інституту Культури (голова делегації Світлана Саламатова). У прийнятті НУО (в традиційних строях) взяли участь Марина Гур'янова, Людмила Рабій, Марина Приходько та Валентина Табака. У рамках роботи сесії ООН відбувся Базар НУО, де вироби 15 мисткинь з України представляли Наталія Дорошенко та Юлія Савостіна, авторка книжки «MadeInUkraine shop eat travel 2019».

Базар ручних виробів.
Н. Дорошенко,
Ю. Савостіна.

Цього року на сесії піднімалося питання системи «Соціального захисту, доступ до державних послуг та стабільна інфраструктура для забезпечення гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок і дівчат». Доповідачка з цього питання Пумзіле Мламбо-Нгуква, заступниця генерального Секретаря ООН та виконавча директорка «ООН ЖІНКИ» заявила: «факт, що 740 мільйонів жінок працюють з низьким рівнем соціального захисту або не мають доступу до державних послуг, вказує на те, що досі ще існує гігантський розрив у способі підтримки жінок світу.» Джералдін Бірн Насон, амбасадорка до ООН від Ірландії, яка головувала на 63-й сесії КСЖ, додала: « Ми хочемо мати амбітну угоду про соціальний захист, доступ до державних послуг і сталу інфраструктуру». На нарадах КСЖ робили наголос на тому, що жінкам треба не тільки знати про свої права, але їм конче необхідні і

відчування особистої безпеки, і практичний доступ до послуг для реалізації своїх прав і досягнення рівності.

Для України, ще й у час війни, тема соціального забезпечення та надання соціальних послуг є критично важливою. 11-го березня відбулася дискусійна панель, спонсорована Постійним Представництвом України до ООН і підготовлена та реалізована офіційною делегацією від України, яку очолила заступниця міністра соціальної політики Наталка Федорович. Модераторка Олена Ганцяк Касків (НУО Dignity Space)

провела засідання, де про значення Резолюції 1325 Ради Безпеки ООН для України говорили Людмила Ковальчук (дорадниця «Жінки Мир і Безпека» з кабінету віце-прем'єра Європейської та Євро-Атлантичної інтеграції) і Дарія Малахова, (майор, головна спеціалістка офісу співпраці з НАТО). Виступили також Наталія Мокряк, мати лейтенанта Романа Мокряка – командира катера «Бердянськ» Військово-Морських Сил Збройних Сил України, та Ольга Оприско – дочка старшого матроса Андрія Оприска, члена екіпажу катера «Нікополь» Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Вони також дали прес-конференцію. 15-го березня на спеціальній сесії Ради Безпеки, у 5-ту річницю нелегального та невизнаного ООН

Учасниці КСЖ з представницями США.

референдуму в Криму, дуже ефективно виступили заступник міністра МЗС Сергій Кислиця, Айла Баккалі – представниця Кримсько-татарського Меджлису, Ольга Оприско та ін.

На завершення учасниці КСЖ за пропозицією СФУЖО мали товариську зустріч (з перекусом) з представницями США у домівці Союзу Українок Америки у Нью Йорку. Нашу програму відкрила представниця СФУЖО до ООН Марина Приходько. Марта Кебало, головна представниця СФУЖО до ООН, повідомила коротку історію США та розповіла про міжнародну діяльність США в рамках СФУЖО. На зустрічі були присутні члени Кримськотатарської делегації та Андрій Добрянський, головний представник СКУ до ООН. Наприкінці нас розважила оперна співачка Олександра Грабова, яка виконала арію «Підносьте свій келих» / «Libiamo ne' lieti calici» з опери Джузеппе Верді «Травіата».

*Марта Кічоровська Кебало,
членкиня 64-го Відділу США,
Головна представниця від
СФУЖО
до ООН ЕКОСОП.*

Учасниці заходів КСЖ.

Подяка

Союз Українок Америки висловлює щирю подяку п. Наталці Головінській, довголітній голові 65-го Відділу США, Округа Нью Джерсі, за щедрий дар – піаніно для домівки США в Нью Йорку.

TO OUR NEW MEMBERS: *Welcome!*

BRANCHES-AT-LARGE

- 14 HALYNA NICKOLYSHN
- 38 CHRYSTIA LOSIANOVYCH
- 38 EILEEN MATIASH
- 38 BARBARA PROWE
- 38 ANNA TAYLOR
- 56 OLGA CEHELKA
- 56 OXANA RAKOWSKY
- 107 MIRKA BETLEJ
- 107 OKSANA DIRICCO
- 107 IRYNA DOMCHAK
- 107 OKSANA FRANKIV
- 107 VIOLA FURTADO
- 107 MILA MANZHOS
- 107 LASIA HOUK
- 107 MARIA TSCHEREPENKO
- 118 ANDREA SUMRALL
- 118 TABITHA WASYLOW-GUARDIONE
- 118 JUSTINA WASYLOW-MARTINEZ
- 120 HALYNA HRYNYK
- 124 PATRICIA CHOMANCZUK
- 136 LUBA KOLESNYK

NEW JERSEY REGIONAL COUNCIL

- 65 OLENA DOBRYCH
- 65 ALINA GODOVSKA
- 75 CHRISTINE CZUCZMAN
- 75 MARUSIA DURBAK
- 98 LARYSA BURKE
- 98 ANDREA FIGLEY
- 134 CHRSTINE HLADKY
- 135 MARIANA ALIEKSIEVA
- 135 OLHA BAS
- 135 MARTA MILAN
- 135 NATALIE TOPYLKO
- 135 ZHANNA YASINCHUK
- 137 HALYNA ANDRUSHKKO
- 137 DIANA BYK
- 137 SVITLANA PAVLYUK
- 137 KHRYSTYNA POSIKO
- 137 ANNA RAK
- 137 OLHA RAK
- 137 OLHA VOYTITSKA

MEMBERS AT LARGE

- OLENA JENNINGS
- KRYSTIA NORA
- MARYNA PRYCHODKO
- DARIA ROMANKOW
- IRENE SABAT

CHICAGO REGIONAL COUNCIL

- 29 KATERINA KULISHUTSKA
- 101 TANIA BLANCO
- 101 LIDIA KLODNYCKY-PROCYK
- 101 ANASTASIA PROTASEVYCH
- 140 JULIA ABBASOVA
- 140 MARYNA GAVRYLIV
- 140 SVITLANA KMIT
- 140 OKSANA LOVYAK
- 140 DARIA MASLOVA
- 140 IRYNA NAZAR
- 140 KHRYSTYNA SADOVA
- 140 BOZHENA SEREDA
- 140 SVITLANA SHYSHKINA-KRAVETS
- 140 ANNA VYKHTIUK
- 140 SOFIIA ZEBELIUK

DETROIT REGIONAL COUNCIL

- 50 PATRICIA SWISTAK
- 76 LILIA CHAYKIVSKA
- 76 LESYA MISHCHANCHUK
- 76 TETIANA TKACHUK
- 115 LIDIA GULAWSKY
- 115 STEFANIE GULAWSKY
- 115 BARBARA SMALL
- 129 IRYNA KHOMCHAK
- 129 OLGA MYKHAILIAK
- 129 OLGA PATRYSHIN
- 129 VALENTINA SHAYDA
- 129 NADIYA ZINKOVSKA

NEW ENGLAND REGIONAL COUNCIL

- 73 LYUDMYLA BRATASHCHUK
- 73 GALYNA DVINIATINA
- 73 LIDIA GRAY
- 73 GALYNA Y. KORPAN
- 73 OLHA YANYSHYN
- 106 IRYNA BATISKO
- 106 OLGA KOSOVAY
- 106 OLEKSANDRA RUDYK
- 106 ANNA SKORONSKI
- 139 MARYANA DIDOVYCH
- 139 OLHA DUSHCHAK
- 139 NATALIYA MIGYNOVA
- 139 TETYANA NOSAL
- 139 LESYA PROTSYK
- 139 OKSANA SEMCHUK
- 139 OLENA SHARAVERNYYK

NEW YORK REGIONAL COUNCIL

- 1 ANA DUBOVICI
- 1 MELANIE HURYN
- 1 YEVDOKIYA IVANYUK
- 1 OLEKSANDRA KOTSIUBA
- 1 OLENA LASKA
- 1 MARTA MACZAJ
- 1 ZORYANA MATIYCHUK
- 1 HALYNA MENDELIUK
- 1 STEPANIA MYMOKHOD
- 1 DARIA REKUCHA
- 21 MARIA ANGELYNIAUK
- 21 ROMANA IVASKEYVYCH
- 21 JULIE MOSKAL
- 21 OKSANA WOLOWACZ
- 21 KATERYNA YATSKIV
- 30 MARIA KURCHAK
- 64 MARIYA CHUKHNOVA
- 64 OKSANA GAPYUK
- 64 ANNA HUSAK
- 64 LIUDMYLA RABIJ
- 64 MELANIE SERBAY
- 125 MAYA VOYNAROVSKA

OHIO REGIONAL COUNCIL

- 12 MARIA PETRYNA
- 124 NATALIYA BRATASH
- 124 STEFANIA DAVID
- 124 DARIA MARKIW
- 130 SOLOMIA BIDA
- 130 OKSANA BOCHKOVA
- 130 NATALIA GUDZ
- 130 OKSANA KARPIV
- 130 VALENTYNA KOPIYCHUK
- 130 NATALIYA KRISLATY
- 130 MARIYA YIZHAK
- 138 IVANNA KARPA
- 138 IVANNA LOZA
- 138 ANNA MATSKO
- 138 NADIA ORUJAK
- 138 STEPHANIA STRUHANYK

PHILADELPHIA REGIONAL COUNCIL

- 54 ULANA SZUMSKYJ CAMPBELL
 - 88 MARIA IWASKIWI
 - 91 MARTHA ILNYCKYJ
- ## CENTRAL NY REGIONAL COUNCIL
- 95 NATALIE RUGGIERO

ВОНА БУЛА СЕРЕД ПЕРШИХ

Олена Лотоцька, громадська діячка, довголітня голова СУА, народилася **23-го травня** 1894-го р. у с. Любича Княжа Рава-Рус., нині Любича Королівська Люблінського воєводства, Польща. Її серце перестало битися 2-го грудня 1975-го р., в Олбані, Нью Йорк. Дружина В.-Б. Лотоцького. Навчалася у Перемишлі в інституті для дівчат (нині Польща). У 1912-му р. переїхала до США, де здобула економічну освіту. Олена Лотоцька — співзасновниця (1925) і голова (1931 – 34, 1943 – 65 рр.) Союзу Українок Америки, співорганізатор (1948), заступник голови і голова (1969 – 72 рр.) Світової Федерації Українських Жіночих організацій. Брала активну участь у проведенні I конгресу українських жінок Америки (1932) та II світового конгресу українських жінок (1959). Репрезентувала Союз Українок Америки в УККА і Злученому українсько-американському допомоговому комітеті (в обох – заступник голови). Делегатка міжнародних жіночих конгресів у Вашингтоні (1925), Гельсінкі (1954), Монреалі (Канада, 1957), Парижі (1958). Засновниця журналу «Наше життя» (1944).

В українському щоденнику «Свобода» від 3-го грудня 1975-го р. про неї писали: «Померла на 81-му році життя одна з найвидатніших українських діячок-піонерок в Америці... Більше 60 років прожила вона в цій країні, завжди в осередку української спільноти, завжди пов'язана з її людьми та потребами. Цю патріотичну настанову Олена Лотоцька винесла з батьківської хати. Її батько, о. Антін Фолис, був не тільки душпастирем, але й громадським діячем і економічним організатором свого села Любича Князе в Равщині. Навчання в Перемиському Інституті для дівчат, що було в руках добрих педагогів, це доповнило. І тому вона, як молода «їмость», відразу знайшла зв'язок зі своїми парафіянами в Америці... Сама вона — дружина і мати.... Розуміла почуття жінок, що знайшлися тут далеко від своїх сторін і заснували родини. Вона підтримувала їхні змагання до освіти, їхню охоту до громадського життя. І коли трапилася до того відповідна нагода, підтримувала думки кількох жіночих товариств Нью Йорку й околиці — об'єднатися в одну центральну організацію — Союзу Українок Америки.... Небагато маємо діячів, що так всеціло були пов'язані з розвитком однієї організації... Більше ніж 40 років шляху перейшла з ним Олена Лотоцька як його ініціаторка, організаторка, голова і дорадниця. У початкових кроках СУА вона сама... творила мережу відділів і побудову центральної організації з небагатьма співробітницями. Адже це був громадський недосвідчений елемент — оті молоді дівчата та жінки, що прибували як імігрантки з рідного краю. Вони горнулися до своїх... шукаючи в них підтримки й розради по втраченому. І тут треба було віднайти до них відповідне слово, відповідний підхід. Це власне вдалось Олені Лотоцькій. Своім привітним наставленням, даром слова, підбором відповідних засобів вона повела жіноцтво до праці в СУА. Вже у самому факті початкового об'єднання п'яти жіночих товариств Нью Йорку й околиці завважається її вплив. Це вона у 1925-му р. спільно з Ганною Чикаленко-Келлер і Юлією Яремою взяла участь у Конгресі Міжнародної Жіночої Ради у Вашингтоні й дійшла до переконання, що в Америці потрібна центральна жіноча організація. ...Виринула думка зорганізувати Перший Жіночий Конгрес, що мав показати жіноцтву нові шляхи. Це відбулося у 1932-му р. у Нью Йорку і стягнуло великі... жіноцтва з США і Канади. Думка була вдала, бо після Конгресу Союз Українок Америки придбав кількадесят нових Відділів. Є ще й інші почини, як видання журналу «Наше Життя», скликання Світового Конгресу Українського Жіноцтва у 1948-му р., видання перекладу поезії Лесі Українки «Дух Полум'я», переселення вдів. ...Всі ці почини здійснив цілий гурт співробітниць, а то й цілий Союз Українок Америки. Але думка, і слово вийшли від Олени Лотоцької і впали на добрий ґрунт».

As you will see in the articles written for this issue by Nadia Nynka (UNWLA VP of Public Relations) and Lesya Topolya (Ukrainian language editor of *Our Life*), the UNWLA National Board meeting in March was an intense weekend filled with reports, discussions of ongoing issues and new ideas. It was also a gathering filled with camaraderie and mutual respect, necessary ingredients if we, as a volunteer organization, are to continue to be successful. And because of the dedication of our leadership as well as the overarching commitment to the belief that “we’re all in this together,” I believe everyone returned home with renewed energy and drive to fulfill their respective roles and unique niche in our organizational chart.

As we officially opened our gathering of 22 members of the Board, I thought of a question that I later posed to the Board members: “What would our predecessors say about us, the Soyuzianky of 2019?” My own response to this question is that our predecessors may have had some “constructive criticism”—perhaps (for some of us) our Ukrainian language skills aren’t strong enough; perhaps (for others) some haven’t mastered the English language well enough and we are, after all, an American organization; perhaps *Nashe Zhyttia* should be entirely filled with Ukrainian articles only; perhaps there aren’t enough English language articles in *Our Life*; perhaps our meetings are not run exactly the way they “used to be”; perhaps our meetings are not being held “face to face” as they once were; perhaps we’re too “informal” at these meetings; perhaps we do not have our meetings frequently enough; etc., etc., etc. But having posed all these and other theoretical questions, I am certain that our predecessors would agree that we have never deviated from the UNWLA mission statement, its values or its by-laws. We continue to strive to accomplish this while accommodating the changes of the times.

It is challenging but very rewarding when a project comes to fruition, when a goal is reached. And I firmly believe that our predecessors would agree and be proud of the fact that our organization has and continues to bridge the gap between generations and immigrations successfully. At

times, this “bridging” also presents its own challenges, some of which were posed in my theoretical questions above, but ultimately, a common “language” is found and we move forward hand in hand. As I looked around the room into the enthusiastic faces of our Board, this truth was evident. Our Board consists of patriotic, genuine women between the ages of 30 and 80, some born in the U.S., some in Ukraine, some who emigrated from Ukraine 70 years ago, some who emigrated 10 years ago, and an indeterminate number of those who emigrated somewhere in between. The younger members of the Board posed suggestions for modernizing the way the UNWLA functions; the more seasoned members tempered the ambitious suggestions; and a middle road was ultimately found and agreed upon. This is the core of our success and future—listening to and respecting each other’s opinions.

One of the ongoing projects discussed at our Board meeting was the “Babusi Fund” effort. The 2019 Easter season offered an opportunity to reach out to 400 babusi, provide greetings and financial support for single and elderly babusi, some in failing health, throughout Ukraine. This large group (pared down from an original 1,500) consists of women who are survivors of Siberian camps where they were sent, some as young children together with their parents, only because they were Ukrainians. Our partners in Ukraine put in a lot of effort to compile this list, and we look forward to receiving feedback from them on this large-scale outreach. We hope to provide additional details about this project in the next issue of *Our Life*.

This month’s issue of *Our Life* coincides with Mother’s Day. It will be 10 years since my own dear mother passed away, and I miss her terribly. I clearly remember that as her health was failing, we made it a point to speak on the phone several times a day—on topics that might be viewed by some as silly things (e.g., what did you have for dinner? and how did you prepare it?)

My husband’s (typically male) commentary on this was mostly “Why are you wasting your time talking about such nonsense?” But for my mother and me this was not nonsense. Life and life’s memories are made up of such daily tidbits, of silly discussions, of shared laughter and tears, of good times and bad. When my mother passed and we were cleaning out her home, I found a folder she had neatly tucked away in a desk drawer—a folder filled with clippings from *The Ukrainian Weekly*, *Svoboda*, and *Our Life*—each of them about my work in the UNWLA! She, a dedicated Soyuzianka herself, had told me several times how

proud she was of my role in UNWLA, but this discovery brought me and still brings me to tears.

These were tidbits in my life that Mama treasured. How grateful I was to have found that folder.

On this Mother's Day of 2019, I wish all our mothers, grandmothers, aunts, and godmothers a Mother's Day full of "tidbits." May they enrich your lives and bring you warmth and laughter today, and may they become fond memories in the future!

What a Mom Learns

Before I became a mother, I thought I knew what emotions were and how they felt, but I hadn't experienced them to their fullest degree until I became a mama. Now the mama of three, I have learned much, especially about love. I never knew this level of love existed until I held my son for the first time and instantly felt my heart grow. It's the kind of love that you can't explain, bigger than anything you've ever known. I also learned that things I was scared of before becoming a mother were nothing. Horror movies and dark alleys at night don't even come close to the fear that rages through you when your baby spikes a fever at two in the morning. Pain affects us all at times, and I have had my share in life, but nothing can compare to the gut ripping, paralyzing pain I felt when my two-month old was in the hospital. It turned out to be a cold, but for those three days the heartbreaking pain that I felt was like nothing I had ever experienced before. And then there's joy. True, pure happiness to the point that the smile on my face couldn't be any bigger. Watching my children accomplish something or just seeing them playing and enjoying life fills me with such happiness it feels as if my heart will burst. But the biggest lesson that having children has taught me is perspective. The things that I once thought were big and important seem meaningless now, whereas little things like the macaroni necklace and a clay handprint made by my children have become my most treasured possessions. - *Irena Gramiak*

The Most Important Lesson I Learned as a Mother (from members of UNWLA Branch 95)

You are as happy as your saddest child. - *Oksana Jashyn*

Love and care for your children unconditionally, but NEVER let them forget who's the boss!

- *Halina Szczawisky*

After I had my 1st baby, I complained to my mother about my lack of sleep and how much work was required with my infant. My mother just smiled and said, "Enjoy these moments when you can because it does get harder: little children, little problems; big children, bigger problems." She was so right.

- *Irene Skulsky*

When I became a mother, I realized that my mother's advice to "Honor your body" was right on. If I took care of me, I could then take care of my children!

- *Cathy Gorham*

Although I have never been a mother, I am currently "mothering" my own elderly Mother as a caregiver. It is a role I am honored to fill. During the process I have come to realize that when you truly care for people who cannot care for themselves, you learn to anticipate what they need, what they are feeling and what will make them happy and comfortable. You also look out for any potential issues and have solutions ready. By succeeding in that, I have gained peace of mind knowing that I am doing my best.

- *Marianna Crans*

UNWLA Annual National Board Meeting Held at Soyuzivka

by Nadia Nynka, UNWLA VP for Public Relations

2019 National Board Members. Seated (from left): Valentyna Tabaka, Iryna Buczkowski, Nadia Nynka, Lydia Jachnycky, Marianna Zajac, Christine Boyko, Vera Kushnir, Sophia Hewryk. Standing (from left): Kateryna Tanchyn, Larysa Zaika, Oka Hrycak, Oksana Lodziuk Krywulych, Natalie Pawlenko, Lidia Slysh, Yulia Zimmermann, Katherine Iwasyszyn, Ivanka Olesnycky, Lesia Topolya, Yaroslava Glinska, Olya Drozdowycz, Alisa Serdyuk, Olya Czerkas.

The UNWLA National Board (Executive Board members, Regional Council Presidents, Liaisons for Branches-at-Large, Members-at-Large and Standing Committee Chairs) held its annual meeting from March 29, 2019 through March 31, 2019 at Soyuzivka Heritage Center in Kerhonkson, N.Y. The UNWLA National Board meets annually to hear reports from its members, vote on an annual operating budget and set objectives for the coming year.

Regional Council elections were held in the first quarter of this year and, due to term limits, almost all of the Regional Council Presidents in attendance were new to their positions. The new Regional Council presidents in attendance included Yaroslava Glinska, Detroit; Larysa Zaika, Philadelphia; Lidia Slysh, New York City; Oksana Lodziuk Krywulych represented New Jersey Regional Council President Mariana Livcha in her absence; Katherine Iwasyszyn, Chicago; and Kateryna Tanchyn, New England. Alisa Serdyuk, Regional Council President from Central New York, is serving her second term. Also present were Olya Czerkas, Liaison for Branches-at-Large, and Ivanka Olesnycky, Liaison for Members-at-Large. Oksana Shevchuk, the new Regional Council President from Ohio, was unable to attend.

The Board meeting started on Friday night with a welcome by UNWLA President Marianna

Zajac. This was followed by a review of achievements of the Standing Committee Chairs. Reporting were Oka Hrycak, Social Welfare; Sophia Hewryk, Cultural Affairs; Oksana Lodziuk Krywulych, Social Media; Natalka Pawlenko, Arts and Museum; and Olha Drozdowycz, Archives. Marianna Zajac provided the report of Scholarship Chair, Honorary UNWLA President Anna Krawczuk, who did not attend the meeting.

Education Chair Tetyana Bedrus was also unable to attend, thus Nadia Nynka reported on a new Education project undertaken by the UNWLA: the new *Spiritual Growth of Ukraine Fund*, which provides financial assistance to seminarians of both the Ukrainian Greek Catholic and Ukrainian Orthodox churches who will serve as priests in the Eastern parts of Ukraine. More information about this new initiative is available in *Our Life*, in other hromada news sources and on our website.

The meeting continued on Saturday with a short report by Lidia Slysh, who reported on the By-Laws Committee's work on behalf of Honorary President and By-Laws Committee Chair Iryna Kurovyckyj. The focus of the report was the status of the Ukrainian translation of the UNWLA By-Laws.

Yulia Zimmermann of Branch 107 in San Jose, California, was project leader for the development of the new UNWLA website and gave the National Board a preview of its content. The web-

site is now live and can be accessed at www.unwla.org. Other members of the website committee include Marianna Zajac, Lydia Jachnycky, Chrystyna Boyko, Nadia Nynka, Oksana Lodziuk Krywulych, Iryna Buczkowski, Mariya Andriyovych and Ivanka Olesnycky. The design and development of the website were done by the Ukraine-based agency QubStudio under the leadership of Yuriy Kucherenko. The committee researched the UNWLA's history and related information, wrote and edited the content, and provided recommendations for improvements. This is the website's first release, and more functionality will be added in the coming year. New features will include a Ukrainian-language option and a Member's Only log-in that will provide access to various documents, including By-Laws, Policies and Procedures and reporting forms.

Yulia pointed out that the UNWLA website is the main communication channel of the organization and serves as its official mouthpiece. For this reason, no individual Branch or Regional Council is permitted to develop its own website. Doing so is likely to confuse readers and undermine the image of the UNWLA as a whole by featuring content that suggests a fragmented, disjointed organization rather than a single, well organized, dynamic organization with a uniform set of goals and objectives. More information on the proper use of digital technology (web, Facebook, Twitter and Instagram) will be provided in a future issue of *Our Life*.

The major part of the Board meeting focused on a review of job responsibilities of the Regional Council President as well as other key positions in the Regional Council. First Vice President Lydia Jachnycky and Second Vice President Chrystyna Boyko reviewed the responsibilities of the Regional Council President. These include providing assistance and guidance to the Branches, ensuring compliance with UNWLA By-Laws, IRS guidelines and financial obligations, and communicating information and instructional materials from the Executive Committee to branch members. Each Regional Council President must ensure that all branch members receive timely information about UNWLA plans and projects.

Third Vice President, Nadia Nynka, spoke about the responsibilities of the Regional Council Public Relations Chair. She emphasized that the women elected to this position must ensure maintaining a positive image of the organization in the eyes of its members, partners, press organs and the larger community through effective communications.

Iryna Buczkowski, Secretary of the Executive Council, discussed the basics of writing minutes of meetings. She emphasized that it is necessary to record proposed resolutions and their outcomes and not everything discussed in a meeting. Because we are a non-profit organization, meeting minutes, especially those documenting financial decisions, must be recorded in English and maintained in an archive in the event of an IRS audit. (They may, of course, be translated into Ukrainian).

Vera Kushnir, UNWLA Financial Secretary, spoke about Regional Council and Branch financial responsibilities and emphasized the need for accurate and timely reporting. She pointed out that any branch that collects revenues in excess of \$50,000 in a given a calendar year must report this to the Executive Board. Note that the revenue line item includes dues collected from branch members as well as donations and other income. This requires filing a 990 form and not the shorter 990-N E-form. Not filing a 990 form for three consecutive years will result in a revocation of that Branch's non-profit status.

Social Welfare Chair Oka Hrycak pointed out that the Executive Board has officially approved numerous social welfare projects. She cautioned that in the interest of maintaining public trust, Branches should not select and/or promote projects unvetted and unsanctioned by the UNWLA. Because we have encountered various scams, it is important to discuss potential projects with the Executive Board before getting involved with any prospective new program. Ms. Hrycak also emphasized that providing UNWLA financial assistance to UNWLA members, families or friends is against IRS rules. Such assistance must be made personally and never from a UNWLA account. Furthermore, the UNWLA may not use a GoFundMe page to raise money for such assistance.

UNWLA Officer-at-Large Valentyna Tabaka discussed ways to attract new young members to the organization. She gave examples of various fundraising concerts sponsored by UNWLA branches, noting that those featuring young performers from Ukraine brought in large audiences. One example was the Miss Ukrainian New Jersey contest, which attracted an audience of 300 people. This venue gave attendees an opportunity to learn about the UNWLA, its mission and some of its projects.

The Board also discussed future plans and objectives. These included holding a museum membership drive, modernizing *Our Life* magazine, establishing standards for the correct use of

our logo on various print and digital materials, and adding a Members Only section to the website. Another proposal concerned establishing a Digital Marketing Committee. The National Board voted to establish such a committee and elected Yulia Zimmerman as its Chair. Ms. Zimmerman will be working closely with Nadia Nynka, 3rd Vice President for Public Relations, and with Oksana Lodziuk Krywulych, Social Media Chair. The focus of the new standing committee will be on the use of digital technology to bring greater exposure to the UNWLA.

The next UNWLA Convention will be held in September 2020, and Lydia Jachnycky reminded the Board that, according to our By-Laws,

all Regional Presidents form the Nominating Committee. Lydia met separately with the Regional Presidents, reviewed their responsibilities as Nominating Committee members and presided over the election of the Nominating Committee Chair, Vice-Chair and Secretary. Elected respectively to these positions were Oksana Lodziuk Krywulych, Ivanka Olesnycky and Alisa Serdyuk.

On Sunday, National Board members attended a Divine Liturgy at the Holy Trinity Ukrainian Catholic Church in Kerhonkson and then continued their meeting with a discussion and a question and answer session. The next meeting of the UNWLA National Board will be held March 27 through March 29, 2020.

Наша обкладинка

Після отримання ступеня магістерки з англійської літератури та французької мови в Університеті Меріленд, **Наталія Мейсон Гавдяк** закінчила курси з малювання, малярства, гравіювання та дизайну на вечірньому відділенні університету. У цей час працювала в Бібліотеці Конгресу у Вашингтоні та займалася вихованням чотирьох дітей. Також закінчила приватний курс іконописання у Василікі Ананії. У Бібліотеці Конгресу, крім виконання функцій редактора/автора/дослідника у Бібліотеці Прав, вкладала працю в планування виставок, оформлення плакатів і графіки. Також була співавтором, підбирала фотографії та працювала над текстом до «*Illustrated Guide to the Library of Congress Law Collection*».

Н. Мейсон Гавдяк брала участь в групових виставках у цій Бібліотеці та виставках, спонсорованих відділами СУА у Бетесді (Меріленд), Клівленді, Огайо. Її праці експонувалися *Plast's Pershi Stezhi* у Чикаго та на виставці жінок-іконописців. Мисткиня виставляла свої роботи в Українській Католицькій церкві Святої Трійці в м. Сілвер Спрінг (Меріленд), в Українській Католицькій церкві св. Іоанна Хрестителя в Гантері (Нью Йорк), на щорічній літній експозиції Арт-центру *Grazhda*. Брала участь у відкритій виставці, яку проводила *Howard County (Md.) Conservancy*, та отримала почесну відзнаку за картину в експозиції «Природа очима художника». Її праці також знаходяться у приватних колекціях.

Our Cover Artist

Natalie Mason Gawdiak, after obtaining an M.A. in English Literature and a French minor at the University of Maryland, completed courses in drawing, painting, print making and design at the Evening Division of University College, while working full-time at the Library of Congress in Washington and raising four children. She completed a course of private study in iconography with Vassyliki Anania. At the Library of Congress, in addition to her fulltime employment as an editor/writer/researcher in the Law Library, she also contributed to exhibit planning, poster design and outreach graphics. She coauthored and did picture research for the Law Library's *Illustrated Guide to the Library of Congress Law Collection*.

Gawdiak has participated in group exhibits at the Library, as well as exhibits sponsored by UNWLA branches in Bethesda, Maryland, and in Cleveland, Ohio. Her work has also been displayed by *Plast's Pershi Stezhi* in Chicago, in an exhibit featuring women iconographers; by Holy Trinity Ukrainian Catholic Church in Silver Spring, Maryland; and by St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church in Hunter, New York, at the *Grazhda Art Center's* yearly summer exhibits. She participates in *Howard County (Md.) Art Council's* open exhibits and was recently given honorable mention for her nature painting in *Howard County Conservancy's* exhibit "Nature through the eyes of the artist." Her art work can also be found in several private collections.

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА

Ці милі, усміхнені та доброзичливі жінки відклали свої справи — буденні, святкові, термінові, важливі — та зібралися на Засіданні головної управи СУА для ділової розмови, що відбулася 29 — 31-го березня 2019-го р. на «Союзівці». Вони — віддані та завзяті союзьанки, що взяли на себе обов'язок і місію скеровувати діяльність СУА, працювати на її розвиток і брати відповідальність за її проекти. Активні у діях, сміливі у задумах, щирі у бажаннях, мудрі у розв'язуванні проблем, членкині Головної управи і цього разу працювали натхненно та плідно. Адже кожна з учасниць засідання глибоко усвідомлювала: якщо ми хочемо не тільки втримати організацію на досягнутому рівні, але й досягти більшого, то повинні змінюватися. А тому зобов'язані докладати щоденних зусиль, розвиватися і тримати пульс на проблемах сьогодення.

Професійний, робочий і довірливий тон спілкуванню задавали голова СУА Маріянна Заяць, 1-ша заступниця голови Ліда Яхницька, 2-га заступниця голови для справ організаційних Христина Бойко, 3-тя заступниця голови для справ зв'язків Надя Нинка, фінансова секретарка Віра Кушнір, вільна членкиня Екзекутиви СУА Валентина Табака, голова постійного комітету з суспільної опіки Ока Грицак, голова постійного комітету у справах культури Софія Геврик, голова постійного комітету мистецтва та музею Наталія Павленко, архівар Ольга Дроздович, голова комітету засобів соціальної комунікації Оксана Лодзюк Кривулич, відповідальна за оновлення веб-сторінки СУА Юлія Зиммерман, секретарка Ірина Бучковська. Активну участь у засіданні також взяли україномовний редактор журналу «Наше життя» Лариса Тополя та голови округ СУА: Ліда Слиж, Нью Йорк; Катерина Таньчин, Нова Англія; Аліса Сердюк, Центральний Нью Йорк; Слава Глінська, Детройт; Лариса Заїка, Філадельфія; Катерина Іванишин, Чикаго; зв'язкова віддалених відділів Оля Черкас; зв'язкова вільних членкинь Іванка Олесницька.

До роботи приступили відразу, як тільки заїхали та поселилися. Уже звечора 29-го березня стало зрозуміло, що засідання буде жвавим, продуктивним і не матиме жодних ознак «формальності». Після відкриття та настрою на плідну працю голови СУА Маріянни Заяць присутні допізна говорили про досягнення та проблеми постійних комітетів (референтур) та ділилися планами роботи на майбутнє. Зацікавлено слухали голову постійного комітету

суспільної опіки Оку Грицак, яка розповіла про проекти, що СУА тривалий час втілює в життя, та про нові, серед яких на підтримку жителів Приазов'я та духовного розвитку України; назвала суму добровільних пожертв, що союзьанки склали, зокрема, на *Фонд Бабусь* (понад 5,5 тис. дол.), *Допомогу сиротам* (близько 2 тис. дол.), гуманітарну підтримку воїнів (близько 13,5 тис. дол.).

Звіт голови *Стипендійної Акції* Анни Кравчук зачитала Маріянна Заяць. Присутні порадили кількості стипендіатів з України та Бразилії, якими опікується СУА і на підтримку яких використано близько 85 тис. дол. Голова постійного комітету у справах культури Софія Геврик захоплено розповіла про літературний конкурс Фонду Лесі та Петра Ковалевих, який має три номінації: проза, поезія, переклад. У минулому році у конкурсі взяло участь понад 120 учасників. Нині вже є понад 80. Приємно було чути, що Міністерство освіти України долучилося до конкурсу для перекладачів творів Шекспіра на українську мову (конкурс проводять 9 років поспіль) та ввело його до своїх програм. Також п. Софія не обминула роботу Центру СУА з жіночих студій при УКУ, де під керівництвом Г. Теслюк організують багато цікавих відкритих лекцій. А наприкінці зауважила, що найперше нам треба вкладати кошти та працю на підтримання культурного розвитку, освіти та науки серед молоді.

І хоча було далеко за 9-ту вечора першого дня засідань, Надю Нинку, 3-тю заступницю голови для справ зв'язків, слухали захоплено та зосереджено. Це і через цікаві повідомлення про нові та тільки-но започатковані проекти (як «Підтримка духовного відродження України», яким закріплено нову ланку у ланцюжку благодійних справ організації), а також неймовірну організаційну «харизму» самої п. Наді та її майстерність спілкуватися з людьми з використанням електронних засобів. «Ми допомагаємо фізично ушкодженим, морально травмованим, — сказала п. Надя. — Тепер ще будемо підтримувати тих, хто має духовні потреби».

Голова комітету засобів соціальної комунікації Оксана Лодзюк Кривулич, підтримавши ідею п. Наді Нинки про важливість і значення зв'язків з різними організаціями, зосередила увагу учасників засідання на засобах комунікації в соціальних мережах, зокрема через мережу *facebook*. Також розповіла про напрямки роботи над покращанням сторінки СУА і з радістю повідомила, що її відвідують люди з

різних країн світу, різного віку та різної статі. Це покладає на нас велику відповідальність і зобов'язує серйозно ставитися до новин, які подаємо.

Була емоційною, але від цього — ще переконливішою, Наталія Павленко, голова постійного комітету мистецтва та музею. Вона, на виконання взятих зобов'язань, працює над підвищенням рівня членства СУА в Українському музеї в Нью Йорку; закликала членів управи досягти того, аби кожна союзниця стала його членкою. Окрему увагу п. Наталя, яка глибоко переконана, що мистецтво «притягує» і митців треба плекати, приділила роботі комітету, який, зокрема, цікавиться долею наших митців, а також тим, де знаходяться їхні роботи і чи знаємо ми їх. Важливо, на думку п. Наталі, щоб про наших митців знали не тільки українці. Архівар Ольга Дроздович налаштувала всіх на усвідомлення того, як важливо зберігати документи, що засвідчують роботу СУА, бо в них — історія нашої організації, закарбовані важливі моменти, що мають залишитися для наших нащадків. Члени управи разом шукали ідеї для розміщення архіву СУА, а також обговорили потребу переведення всіх паперових документів в електронні.

Новий день нарад, 30-го березня, розпочався з молитви, в якій подякували Богу за милості, якими нас обдаровує, та звернулися з проханням підтримати організацію, союзниць та їхні родини в благодійних намірах. Після зачитання та прийняття порядку нарад і правильники засідань, затвердження Протоколу засідання Головної управи від 8 — 10-го вересня 2017-го р., присутні обговорювали інші важливі питання. Голова СУА Маріянна Заяць висловила сподівання, що і цей день засідань буде корисним, що ми ознайомимося зі змістовною та важливою інформацією про роботу організації та повеземо цікаві ідеї до своїх округ і відділів, які об'єднують такі різні генерації жінок-українок.

Усі зацікавлено слухали та затвердили звіт фінансової секретарки Віри Кушнір, яка вправно та професійно, підкріплюючи повідомлення ілюстраціями у вигляді численних таблиць, з властивими п. Вірі позитивним настроєм, розповіла про фінансові справи організації. Крім іншого, підкреслила важливість фінансових звітів, що організація подає до державних інспекцій і які надходять з первинних ланок СУА, та звернулася до членів Головної управи з проханням подбати про вчасність їх надходження. Також управа затвердила бюджет СУА на 2019-й р.

Приділили увагу і нашому журналу та його осучасненню. Розмова була достатньо жвавою та зацікавила всіх. Бо питання, яким має бути журнал, як засіб комунікації та спілкування з членкинями, і чи має бути взагалі в час, коли інтернет-видання захоплюють світ, залишається одним із важливих для Головної управи СУА. Управа також шукає способи розв'язання проблеми дефіциту бюджету журналу, який наразі є збитковим.

Про роботу комісії над перекладом Статуту СУА з англійської мови на українську, про особливості читання тексту та потреби у введенні нових термінів від імені голови комітету Ірини Куровицької емоційно, переконливо та з прикладами розповіла голова Округу СУА Нью Йорк та член комісії Лідія Слиз. Так, зокрема, звертаємо увагу наших союзниць на те, що: правильним і ближчим до англійського тексту є переклад «голови постійних комітетів», а не «референтки»; «секретарка» без додавання «протоколярна» (вона бере на себе також повноваження кореспонденційної секретарки); управа проводить «річне засідання», а натомість відділи мають «різні збори»; відповідає вимогам українського правопису та є милозвучнішим слово «членкиня», а не «членка», тощо.

Ще зовсім свіжі спогади про XXXI Конвенцію СУА, а члени управи говорять про особливості та головні завдання наступної, XXXII Конвенції, яка відбудеться у рік 95-ліття СУА. Про підготовку, місце (Філадельфія) і терміни (18 — 20-го вересня 2020-го р.) проведення конвенції розповіла учасниці засідання п. Віра Кушнір — представниця Екзекутиви СУА у Конвенційному Комітеті.

Наша організація постійно поповнюється новими членкинями. Це нас тішить і втілює надію, що СУА має майбутнє і, зважаючи на енергійність і завзятість новоприбулих, це майбутнє неодмінно буде успішним. Підтвердженням того став виступ Юлії Зиммерман — молодій союзниці (107-й Відділ, Сан Гозей, Каліфорнія), керівника проекту зі створення нового веб-сайту СУА. Серед членів комітету М. Заяць, Л. Яхницька, Х. Бойко, Н. Нинка, О. Лодзюк Кривулич, І. Бучковська, М. Андрійович та І. Олесницька. Дизайн та розробку сайту здійснило українське агентство QubStudio (керівник Ю. Кучеренко). Ю. Зиммерман розповіла про велику роботу з планування самої філософії сайту, його наповнення та оформлення. На думку п. Юлі, важливо, щоб сайт повно та цікаво висвітлював справи організації як для її членів, так і для тих, хто цікавиться життям українських громад. Також він має бути легким

і зручним у користуванні: для пошуку необхідних матеріалів (нормативно-правових), для ознайомлення з новинами, для фінансування благодійних проектів тощо. Крім того, веб-сайт є не тільки головним каналом комунікації, але й її офіційним рупором. Тому округи та відділи не можуть розробляти власний веб-сайт. Адреса веб-сайту СУА: www.unwla.org.

Велику увагу приділили питанню відповідальності та ролі голів округ. Так, 1-ша заступниця голови СУА Ліда Яхницька та 2-га заступниця голови для справ організаційних Христина Бойко розповіли про обов'язки та особливості роботи голів округ, про їхню відповідальність за діяльність відділів, про потребу надання допомоги відділам в організації праці, а також про важливість дотримання статутних положень. Також голови округ мають інформувати відділи про плани та проекти СУА. Надя Нинка, 3-тя заступниця голови СУА для справ зв'язків, з використанням цікаво оформлених і наповнених важливим змістом прозірок розповіла про значення налагодження зв'язків з громадськістю, а також про необхідність і способи підтримання позитивного іміджу організації серед її членів, партнерів, у пресі та в громадах. Секретар Головної управи СУА Ірина Бучковська розповіла базові питання, що стосуються написання протоколів засідань, та підкреслила, що до них не треба заносити все, що говорилося на засіданні, але обов'язково фіксувати всі прийняті рішення.

Було чого повчитися головам округ і у фінансової секретарки СУА Віри Кушнір. Вона розповіла про фінансові обов'язки округ і відділів та зауважила, що відділ, який збирає кошти понад 50 000 дол. на календарний рік, зобов'язаний повідомити про це Головну управу СУА. При цьому треба брати до уваги, що дохід включає і вкладки, зібрані від членів відділів, і пожертви, і надходження від спонсорів. Також п. Віра розповіла головам, які звітні документи/форми треба подавати у податкову інспекцію. Якщо відділ цього не робитиме упродовж трьох років, то його неприбутковий статус буде скасовано урядом.

Голова постійного комітету з суспільної опіки Ока Грицак зазначила, що заради збереження суспільної довіри до СУА, відділи повинні узгоджувати надання соціальної допомоги з управою. І найперше підтримувати проекти СУА, а не інших організацій. Порушенням є надання військової допомоги, а також підтримка членкинь нашої організації або їхніх родин. Якщо така потреба виникає, то це можна

робити особисто, але не за кошти з рахунків округ або відділів.

Вільна членкиня управи СУА Валентина Табака також мала чим поділитися з присутніми. Вона розповіла про шляхи залучення до організації нових молодих членів (з урахуванням їхніх уподобань і бажань), повідомила про різні ефективні заходи, на яких 137-й Відділ і округа Нью Джерзі поширювали відомості про СУА, поділилася досвідом, як заохочувати до вступу в організацію та збирати кошти на благодійні проекти. Зокрема, розповіла про конкурс «Міс Україна Нью Джерзі», про який писали на шпальтах «Нашого життя».

На засіданні Головної управи СУА обговорили стандарти з правильного використання нашого логотипу на різних друкованих і цифрових документах. Також створили Комітет з цифрового маркетингу (голова Ю. Зиммерман), який у співпраці з Н. Нинкою й О. Лодзюк Кривулич зосередиться на використанні електронних технологій для більшого впливу СУА на громадськість.

За легкими та відкритими розмовами про справи СУА, за щирими роздумами над важливими питаннями нинішнього та майбутнього життя організації час непомітно і невблаганно збіг... І вже пора було роз'їжджатися по домівках, а учасникам засідання ніяк не вдавалося припинити відверті (без страху бути засудженими), сміливі (але при цьому коректні та гнучкі) розмови-бесіди в офіційних і дружніх форматах. Бо кожен з розумінням ставився до думок інших, і кожен був здатен змінюватися. Бо було важко розподіляти час між питаннями, другорядних серед яких не було. Бо виникали теми непередбачувані, але важливі, і кожен з учасників намагався знайти таке рішення, яке неодмінно буде ефективним.

Це була серйозна розмова розумних, свідомих, відданих справі СУА жінок. Після завершення роботи до кожної з них хотілося підійти — подякувати, посміхнутися, побажати нових здобутків і... додатися до друзів хоча б у соціальних мережах. Бо з такими союзницями почувашся комфортно і затишно. Вони не тільки самі здатні плідно працювати, але й допомагають відкрити в тобі нові можливості. А проведений у їхньому товаристві час збагачує ідеями та бажанням діяти — на благо СУА, в ім'я процвітання України.

Лариса Тополя, редактор.

Ukrainian American Women in Military Service of America

by Anna Osinska Krawczuk,
UAV Past National Commander and UNWLA Honorary President

“Military women inspired. Inspiring” – slogan of women in military service of America

M. Orysia Jacus, Iryna Kravchuk and Oryna Sokulska at the WIMSA Memorial.

Last year I had an opportunity to take two guests from Ukraine to the most revered Arlington National Cemetery, in Arlington, Virginia. After obtaining a pass to drive to the grave of my cousin, LTC Ignatius Eugene Stefaniw, US Army, we proceeded. My cousin was a decorated US Army officer, who saw two tours of duty in Vietnam and later died from exposure to Agent Orange. He was the son of Colonel Hnat Stefaniw who fought in the Austrian Army before and during World War I and, as Lieutenant Colonel, was third in command of the Ukrainian National Army 1917–1922 in Kyiv.

My visitors were in awe, practically speechless at what they saw! They had never seen such a peaceful restful place where those who served, fought for and died for their country (either as civilians or in the military) were laid to rest. What impressed them most was that people, especially soldiers who served and died for their country, were thus honored. But there are many more Ukrainian American heroes at this and other national military cemeteries in the USA and throughout Western Europe, Africa and Pacific countries.

On the way out, we stopped to visit the Women in Military Service for America Memorial

in Arlington, Va., which stands proudly at the ceremonial entrance to this hallowed place. As we slowly walked through the exhibits and took some photos, they were speechless and amazed. After many questions, one of my visitors, Iryna, said: “Now we see how human life is respected, cherished and honored here in the United States of America.”

I explained to them that women in the military finally have equal rights and ranks; some have even reached the rank of Major General. It was not always like that. For decades and even centuries women were not allowed to serve in the military; even much later they were permitted to serve only as service supporting personnel, working as nurses or doctors or filling other noncombat roles and working behind the front lines. My guests and I proceeded to view the exhibits and came upon one that showcased women military chaplains, which raised even more questions. We then came upon a handmade patch quilt on a wall: each patch of the quilt held the name of an American female soldier killed in action in more recent conflicts. Since the Afghanistan war and as the laws changed, the number of women in the military has increased. We found not only their names, but also their military and personal histories. There were 162 American servicewomen who were KIA (killed in action) recognized as of June 2017. By the time my story goes to press this number will be higher.

But even though many women have volunteered, served and sacrificed for more than 220 years in the military forces of the United States of America, the general public knows little about their lives. But they are interesting lives and merit attention. Among the women who so gallantly served in the US Armed Forces are women whose ethnic roots reach Ukraine. We do not know all of them or all their names, but have learned, from the UAV National Registry and assorted archives, about Ukrainian American women volunteers during World War I. Among the names we found are Mary Dryhenich, Rose Hawrysz and Catherine Perok of Perth Amboy, New Jersey. There may have been others, from other states, but finding them would be difficult. Fortunately, we also have histories of Ukrainian American servicewomen from World War II to the present time.

Captain Tillie Kuzma Decyk, who served in the US Army Nurses Corps and during World War II, was in charge of the Psychiatric Section of the Sudbury Derbyshire Hospital in the United Kingdom. From there, her unit was moved to the Llanudno, Wales, staging area and finally landed on Utah Beach. Captain Decyk was awarded many WWII medals and citations.

Nurse **Evelyn Chaychuk Kowalchuk** joined the United States Army Air Corps in 1942. In 1944, along with 24 other flight nurses, she was sent to England. She was the only nurse allowed to fly to Normandy on D-Day Plus 3 to provide medical care on the plane to wounded soldiers from Omaha Beach. Evelyn was honorably discharged from the Army in 1946. She continued in her nursing career, retiring in 1988. On June 6, 2001, she was privileged to escort President George W. Bush to the National D-Day Memorial dedication ceremony in Bedford, Va. Among many other decorations, she received the Chevalier of the French Legion of Honor on April 3, 2002. Lieutenant Kowalchuk faded away on April 7, 2013, at the age of 93, and was laid to her final rest at Arlington National Cemetery, Va. Other World War II veterans that come to mind are Mary Smolley Scott, Dorothy Sudomir Budacki, Mary Capcara Holuszczak, Mary C. Ohnisty Boardmann, Stella C. Danielson, Stella Wichar Prybyla, Julia Cygan Sachno, Irene Zdan and Anna Bratkowsky Zytynsky, among others. It should also be noted that both of Dorothy Budacki's daughters, Veronica Budacki Orem and Denise M. Budacki Duke, followed in their mother's footsteps and became US Navy Officers.

US Air Force Capt. Dorothy Romanovich, a career officer and Korean War veteran, was awarded the Korean War Medal.

The Vietnam War brought more Ukrainian American women volunteers. Among them were Jennie Marie Savine Maryliw, Veronica Budacki Orem, Carol A. Pakizer, Angela M. Plainte, Alice J. Lakomski Stone and others. **Lt. Olga Konopsky Pryjmak's** story is especially riveting: A World War II orphan, Olga was adopted by an American family. One of her sisters was adopted by an English family, and another was adopted by a German family. Many years later, Olga found her siblings, and the three sisters held a reunion in England. Olga's husband Steven Pryjmak was a Vietnam veteran and a Purple Heart medalist. Olga also served in Vietnam, as a nurse.

LtCol Maria Matlak, US Marine Corps (Ret) was commissioned as a second lieutenant in

1972 and retired with the rank of Lieutenant Colonel in 1999. She was the 57th woman on active duty to attain that rank in 1982. For her meritorious service she was awarded the National Defense Medal, the Meritorious Service Medal, and other medals and citations.

LTC Oksana Skypakewycz Xenos, US Army (Ret) served from 1975 to 1995. An attorney, she became a Federal Judge in the SS Administration in Detroit, Mich., in 2010. She has served for many years as the UNWLA's parliamentarian.

Capt. Daria H. Rusyn, US Air Force, served during the Cold War. She was honored with medals and ribbons. She is currently a member of UNWLA Branch 12, Ohio.

Major Tania L. Iwaskiw Wilkens, US Army, was on active duty from 2000 to 2010. She served two tours of duty in Iraq, and was recognized with medals, ribbons and citations.

LTC Inia I. Hikawyj Tunstall-Yevich, MD, served in the US Army from 1976 to 2005. She participated in Operation Enduring Freedom and was awarded a National Defense Service medal, Flight Surgeon Badge among other decorations.

US Navy LTDR, Stephanie A. Homick Turo graduated from the US Naval Academy in 2007 and is still on active duty. She is "nasha Stefcia" and also a pilot who has been presented with many awards and citations.

SSgt Tanya Clark, US Air Force, served on active duty from 1998 to 2003 and later in the US Air Force Reserves. She is a graduate of Wayne State University and Defense Language School, which prepared her for her Slavic Crypto Linguistic career. She was honored and decorated with numerous medals and citations.

And last but not least is **US Navy Captain Heidemarie Martha Stefanyszyn-Piper**, a US Navy Captain and NASA astronaut. A 1984 graduate of the Naval ROTC program at MIT she earned a Master of Science (1985) in mechanical engineering. In 1985 she received her US Navy commission. In 1996 she was selected by NASA Group. Her first mission STS-115 on Space Shuttle Atlantis was in 2006. During her career she received very many achievement and service medals, awards and citations. After leaving NASA she returned to the Navy until retirement.

These women are but the tip of a much larger iceberg. We know more brave women who served, but the number of those that we don't know is even higher. The 21st century brought many innovations and changes not only in the USA but also worldwide. The laws have also changed for women in the

US Military who now have equal rights and equal ranks to men. This comes with equal dangers and sacrifices, especially during wartime. Ukrainian American women are strong and brave, and they still volunteer as they have done so many years ago, secretly at first and later openly. They are great warriors.

On this Memorial Day let's remember all those who served and made the ultimate sacrifice on the battlefields. Let's also remember all those,

who gallantly served and just "faded away" later. They all deserve our thanks for their service!

Author's postscript: If you are a veteran or know of any other Ukrainian American women who have served in the US Armed Forces, please contact me at uav.registration@verizon.net.

НОВИНИ ЦЕНТРУ СУА З ЖІНОЧИХ СТУДІЙ

Цього семестру в Центрі СУА з жіночих студій студент(к)и УКУ мають нагоду прослухати три навчальні курси: 1) «Бути жінкою в Галичині другої половини XIX – початку XX ст.» канд. іст. н. Іванни Черчович; 2) «Жінка у світлі права (Середньовіччя та Рання Модерність)» канд. іст. н. Оксани Вінниченко та канд. іст. н. Оксани Бандровської; 3) «Women and Political Violence» запрошеної лекторки д-ра Олесі Хромейчук (Королівський коледж Лондона, Велика Британія).

Що означало бути жінкою у час довгого XIX ст., яким різним може бути жіночий досвід та що впливало на цю різницю? Такі питання обговорюються під час курсу «Бути жінкою в Галичині другої половини XIX – початку XX ст.» І. Черчович зазначає: «У цьому курсі студент(к)и вивчають не лише про повсякдення відомих жінок того часу, імена яких були «помітними» у публічному житті, а й про звично «мовчазну» більшість тих жінок, чиє життя протікало в кулуарах приватності їхніх значно відоміших чоловіків – про матерів, дружин, доньок, сестер тогочасних українських політиків, письменників, громадських діячів (Барвінських, Грушкевичів, Реваковичів, Крушельницьких, Глинських, Студинських). Аналізують також досвід тих жінок, про минуле яких українська історіографія поки знає ще менше – міських робітниць – вчорашніх селянок, які в час активного індустріального поступу та зумовлених ним міграційних викликів опанували для себе життя у місті; вивчають жіночу злочинність, проституцію, торгівлю людьми і те, що ці явища можуть розповісти про суспільство кінця XIX – початку XX ст.»

У межах курсу «Жінка у світлі права (Середньовіччя та Рання Модерність)» студент(к)и досліджують правове становище жінки на основі нормативних джерел права. Мають нагоду сформулювати палеографічні навички читання переважно рукописних текстів, а також зробити порівняльний аналіз становища жінки. Планується читання й аналіз таких текстів: Дигести Юстиніана, варварські ранньосередньовічні закони, Руська Правда, руські княжі устава, Speculum saxonum, Summa decretorum, Коронні конституції Речі Посполитої, Литовські статuti та ін. Серед цілей курсу - дослідити та порівняти становище жінки у світському та канонічному праві.

З 1-го по 14-го квітня д-р О. Хромейчук читала курс «Жінки і політичне насильство», а також 11-го квітня відкриту лекцію «Історія та політика пам'яті у мілітаризованому суспільстві». Під час курсу студент(к)и мали нагоду дискутувати про досвід політичного насилля над жінками під час військових конфліктів за останні сто років; аналізувати участь жінок у регулярній армії та повстанських організаціях; обговорювати особливості досвіду жінок, що були військовими полонянками; розмірковувати над сприйняттям учасниць військових дій після завершення конфлікту та вплив участі у війні на статус у суспільстві у повоєнний час.

Галина Теслюк, кандидатка наук з богослов'я, старша викладачка кафедри біблійних наук філософсько-богословського факультету УКУ.

ВИШИВКА

«Що мені робити з моїми вишивками, картинами, керамікою?» – запитують мої приятельки. Нічого не раджу, бо не зроблять так, як я, але по-своєму. А тих скарбів у багатьох з нас повна хата. Бо вишивання – це була знаменита терапія у нашій «діпівській» роки, та і по приїзді до Америки також. Чомусь удома, в Україні, я на вишивки не звертала уваги. А ж у таборі Ді-Пі одного разу зайшла на виставку народного мистецтва. Побачила рушники, подушки, сорочки, серветки, вишиті хрестиком, низинкою, яворівкою... і захопилась.

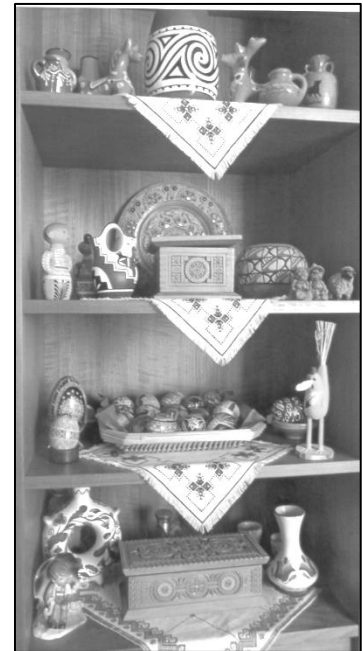
У 50-х рр. багато нас, молодих, опинились у Нью Йорку, повиходили заміж, понароджували діточок. До праці, як теперішнє покоління матерів, ми не ходили – можна було вижити з одної платні чоловіка, бо ж вимоги наші після таборів були дуже скромні. А помешкання в Нью Йорку в нашій українсько-польсько-єврейській дільниці були тоді дешеві. Не те, що тепер. То ж навесні та восени щодня сиділи ми в *Томпкінс Сквер* парку. Діти бавились, а ми вишивали декоративні подушки, канапи, серветки, невеликі рушнички до святих образів. Нитки й панаму купували в старій-престарій книгарні «Сурма» або новій «Арка». Обмінювались vzорами, порадами. І трохи... пліткували. Одного року хтось десь дістав *Полуботківський взір*. Невдовзі можна було побачити багато вишитих тим взором сорочок і серветок. А у Великодню суботу біля церкви люди годинами не розходились – стояли та дивлялися у вишивані серветки, якими прикрашали кошики.

Та влітку у Нью Йорку неможливо було витримати спеку й вогкість, а охолодження (кондиціонери) було ще фінансово недоступним. То ж знайшли рішення – винаймали (і то, зазвичай, на ціле літо) т.зв. *бонгала* в горах, на фермах чи десь над озером. Я з дітьми провела кілька літ на оселі, власниками якої були українці. Там мої діти вперше побачили корову, курей, кущі малини та чорниці. Для них довго це була Україна, бо всі говорили українською. Навіть кури, собака й корова розуміли тільки нашу мову – англійської ми не живали.

Пригадую, що кожного літа приїжджала туди родина – бабуся та мама з трьома дітьми, родом з Полтавщини (наших чоловіків тут не згадую, бо вони працювали та приїжджали до нас тільки на вихідні). Бабуся дуже цікаво розповідала різні історії, і біля неї та її дочки завжди сиділа група жінок – вишивали й слухали. Ті полтавчанки дуже захопилися галицькими вишивками. Вишивали вони прекрасно – низинкою яворівкою і, очевидно, хрестиком – і вишивок у них були «гори». Їхнє помешкання в місті, як і в усіх нас, було маленьке. То ж і мови не могло бути, що б ті прекрасні вишивані подушки класти на канапи: тримали це добро в шухлядах і коробках, а на літо привозили на оселю та розкладали в тіні, щоб провітрились. А ми оглядали їх, захоплювались і завзято брались за своє вишивання.

Відтоді пройшло багато часу. У нас є онуки, а у декого й правнуки. Пора щось зробити з нашими вишивками, килимами, керамікою... Діти їх брати не хочуть – у них свої смаки. Хіба що люди не українського походження зацікавляться ними, як чимось екзотичним. Бо, наприклад, завжди є багато охочих відвідати курси вишивання, які щороку влаштовує Український музей у Нью Йорку, і більшість з них не має нічого спільного з Україною. А може через одне-два покоління й наші правнуки знову цінуватимуть і любитимуть вишивку?

Серед резолюцій однієї з наших Конвенцій є такий заклик: «Повідомляти членкинь СУА, що крамничка Українського Музею з вдячністю прийме в подарунок їхні українські мистецькі речі, які не мають музейної вартости». Думаю, що це дуже корисна резолюція і треба втілювати її в життя.

Олександр Юзенів,
культурно-освітня референтка 83-го Відділу СУА

Пані Любомирі Шереметі – 100!

Любомира Шеремета з онуками: Данилка та Леся.

Кожен з нас щорічно зустрічає свої уродини. Цей день є справді святковим. На серці — радість. Приймаємо вітання, подарунки, усмішки, квіти.

Я мала приємність від Округи СУА в Чикаго вітати п. Любу Шеремету з її 100-літнім Ювілеєм. Пані Люба – довголітня голова 22-го Відділу СУА, який вже розв'язаний. П. Любу (завжди була п. Любою, а не Любомирою) знають у громаді як колишню вчительку «Рідної Школи», активну в Українському Конгресовому Комітеті Америки, парафіянку греко-католицької церкви св. Володимира і Ольги в Чикаго.

У розмовах п. Люба ділилася з нами своїми мріями, що хоче відсвяткувати своє століття. А також мріє мати гарне, не коротке волосся... Так і сталося: в родинному колі, зі своїми приятелями та близькими людьми вона відсвяткувала цей день.

Вона відвідувала церкву кожного дня. Привітна, життєрадісна, хоч в її житті було всяко: і веселі, і сумні хвилини переживала.

Народилася п. Люба в с. Вовче (Турківського р-ну Львівської обл.) в родині о. Михайла Вільчанського та мами Теодозії (з родини Яремкевичів). Дідо п. Люби по маминій лінії також був священником і служив парохом у с. Вовче. Люба виростала з чотирма братами. Дитинство провела в с. Жукотин, де батько був парохом. З приємністю та любов'ю Люба згадує про своїх родичів і братів, а також про односельців. Навчалася Люба в гімназії м. Перемишля, нині Польща. Тоді були тяжкі часи і

Люба змушена була йти до праці. У м. Турка познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком Орестом Шереметом. З батьками чоловіка емігрувала до Німеччини, де в одних господарів виконувала хатню роботу. Про тих господарів згадує дуже добре. З Німеччини п. Люба переїхала до Італії — до Рімені, де знаходився її наречений. Там одружилася з Орестом та народила сина Олега. На той час в Італії було тяжко з роботою, і сім'я переїхала до Аргентини, де народився другий син Адріян.

Пізніше сім'я Шереметів переїхала до США у Чикаго. Чоловік п. Люби працював, а вона виховувала дітей. У 1960-му р. у сім'ї стався трагічний випадок – загинув їхній син Олег. Люба дуже тяжко перенесла втрату сина, але не впала у відчай. А через рік народила сина Марка. Коли діти підросли, Люба влилася у громадську діяльність — працювала у «Рідній Школі», готувала діточок до Першого Урочистого Причастя. Була також членом сестринства при парафії, пізніше очолила його та була активною у парафіяльному житті. Також пані Люба була жертвовною: допомагала сиротам в Україні, виділяла матеріальну допомогу на навчання, а також допомагала фінансово на розбудову УКУ в Львові.

Про своє забезпечення турбувалася мало. У 1982-му р. помирає її чоловік. Господь продовжує її життя із любові до Нього. Зараз їй вже за 100. А вона і далі цікавиться своєю церквою, радіє успіхам дітей і внуків. Покинути цей прекрасний світ, каже пані Шеремета, ще встигне. А сини, відвідуючи її, жартують: «А ти ще тут?...»

Округа СУА в Чикаго також приготувала п. Любі несподіванку. Запросили п. Любу на сходини Округи. Зустріли її гучним «Многая Літа». Голова округи Любомира Калін привітала дорогу ювілярку, пригадала приємні моменти Люби в діяльності СУА. Під кінець свята винесли торт із засвіченою свічкою. П. Люба задумала бажання та щиро подякувала за дуже зворушливу зустріч та несподіванку для неї.

Дорога пані Любо, з роси та води Вам!!!

Марія Щерб'юк, Чикаго.

«НЕПРАВИЛЬНІ» ЧИ СПОКОНВІЧНО НАРОДНІ СЛОВА В УКРАЇНСЬКИХ ДУМАХ?

Мова народних дум є унікальним явищем в історії української словесно-образної творчості. Великий вплив на збереження її самобутності мали спосіб виконання, поширення, побутування цих творів, насамперед, у кобзарському середовищі. Відносна закритість до зовнішніх впливів сприяли збереженню автентичності мови дум.

На перший погляд може видатися, що в думах часто вживаними постають *суржикові* словоутворення (побутове мовлення, що об'єднує лексичні та граматичні елементи різних мов без дотримання норм літературної мови). Але це не зовсім так. Слова, які нині кваліфікують як *суржикові* та спотворені, насправді у давнину були органічними україномовними одиницями, можливо – діалектного вжитку.

Розглянемо та прокоментуємо деякі слова з епічних текстів, що також використовуються і в сучасному мовленні на Лівобережжі (Сумська, Харківська, Чернігівська, Полтавська та ін. обл.) Вони є свідченням глибинних лексичних пластів нашої мови, показниками її розвитку і, водночас, унікальними пам'ятками давньої «народномовної» традиції.

Так, у народних думах є дієслово *надівати*: «То теє промовляв, – дороге плаття *надіває*», «Одежу істягав, На свої козацькі плечі *надівав*»; «Бархатний шлик іздіймає, На свою козацьку голову *надіває*»; «Коня сідлає, бархатний шлик *надіває*». Перший і другий приклади взяті з IV варіанта думи «Козак Голота» (запис 1854-го р.), третій – з V варіанта (запис 1901-го р.).

Слово *надівати* відоме з давніх часів, але ним користуються й у сучасному розмовному середовищі, наприклад, на Слобожанщині. У «Словнику української мови» за ред. Б. Грінченка воно має варіанти *надіти*, *одівати*, *одіти*. Існування слова засвідчено і в 11-томному «Словнику української мови», а також у Великому Тлумачному Словнику Української Мови за ред. В. Бусла: *надівати* – одягати на себе або когось одяг, взуття. Додаткові позначки (типу *розмовне*, *діалектне*) відсутні. Водночас у цих словниках зафіксовані також слова *одягати*, *одягатися* (похідні від *одяг*), що їх мовознавці оцінюють як нейтральніші, сучасніші та книжні варіанти у порівнянні з

надівати і віддають їм перевагу. Сучасний нормативний варіант *одягати* витіснив з літературного вжитку слово *надівати*, проте не поширився на народнорозмовну традицію.

У найдавнішій думі «Козак Голота» вжите слово *одежа*, що неоднозначно оцінюється сучасними мовцями. «Правописний словник» за редакцією Г. Голоскевича пропонує такі варіанти слова: *одежа*, *одіж*, *одежина* (але – одягатися); слово *одяг* тут відсутнє. У 11-томному «Словнику української мови» записано: «*одежа* – те саме, що одяг», та наведено приклади з творів Т. Шевченка, Г. Тютюнника та ін.; супровідні позначки «розмовне», «діалект», «зрідка» відсутні; зазначено похідні слова: *одежина*, *одежинка*, *одежка* із зауваженням «розмовне, що-небудь з одягу; те саме, що одяг». Ці слова є природними як для давнього, так і сучасного українського вжитку. Проте слово *одежа* досить поширене у сучасному побутовому спілкуванні, а в офіційно-діловій сфері віддають перевагу слову *одяг*. Хоч у слові *одежа* сучасні мовці і відчують деякий відтінок розмовності, 11-томний «Словник української мови» такого емоційно-експресивного відтінку не фіксує. Існує думка, що слово *одежа* цілеспрямовано (свідомо чи ні) усунуто нашими мовцями, щоб уникнути схожості з російськими *одежда* та *одьожка*, тобто слово *одяг* з'явилося з метою культивування рис окремішності рідної української мови. Однак слово *одежа* залишається міцно вкоріненим в українському народному лексиконі, а також зустрічається у класиків, наприклад, у крилатому вислові І. Франка: «Огонь в *одежі* слова». Це дає підстави вважати, що *одежа* – споконвічно українське, а не суржикове, тобто деформоване, слово, що запозичене з російської. Підтвердження цього знаходимо і в «Словнику української мови» за ред. Б. Грінченка, де слово *одежа* ілюстровано прикладами з праць І. Котляревського.

Давні пам'ятки нашої культури – думи – допомагають встановити автентичність багатьох слів нашої мови. Розглянемо уживане в думах слово *споминати*:

«От тепер твого одного коня вороного
Поведу до шинкарки пропивати,
А другим твоїм конем вороним

По Килиму-городу гуляти!
Ой гуляти, гуляти, гуляти,
Да єдиного Бога *споминати*».

Слово *споминати* зафіксовано у варіантах думи «Козак Голота», що записані різними збирачами, наприклад В. Білогірським у 1844-му р. у Чернігівській губернії та М. Максимовичем у 1849-му р. Слово *згадувати* у текстах дум відсутнє. Є лише *гадати*. Ця обставина дає підставу припускати, що слово *споминати* у час побутування дум домінувало у нашій мові. Воно активно фігурує і в сучасній розмовній сфері: його вживання разом із *згадувати* досить часте, зокрема, на Слобожанщині. У 11-томному «Словнику української мови» слова *споминати*, *спом'янути* є зі значенням «відтворювати в пам'яті, свідомості події, обставини, образи і т. ін. минулого; відновлювати уявлення про кого-, що-небудь; згадувати» без спеціальних позначок «діалект», «розмовне». Проте у книжних стилях мовці, без сумніву і вагань, віддають перевагу синонімічному відповіднику *згадувати* (*згадуватися*) замість *споминати* (*споминатися*). Найперше тому, що слово *споминати* викликає асоціацію з російським *вспоминать*, а тому уявляється як розмовний відповідник чи навіть суржикове слово. У «Правописному словнику» за редакцією Г. Голоскевича знаходимо одночасно такі слова: *спомин*, *споминати*, *спом'янути*, а також *згадувати*, *згадка*, *згадати*, *згадування*. Слова *споминати* та *спомин* зафіксовані і в «Словнику української мови» за редакцією Б. Грінченка, а також вказані їхні російські відповідники — *вспоминать* і *воспоминание*. У «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» за редакцією В. Бусла слова *споминати* та *спом'янути* записані з позначкою «розмовне» з такими значеннями: 1) «відтворювати в пам'яті, свідомості події, обставини, образи і т. ін. минулого; відновлювати уявлення про кого-, що-небудь; згадувати»; 2) «побіжно, випадково називаючи, згадувати кого-, що-небудь, зауважувати про когось, щось»; 3) «зрідка — справляти поминки». Слова *споминка*, *споминок* використовуються мовцями зрідка, а в думках взагалі відсутні. Але у словнику за редакцією Т. Бусла вони подані без позначок «діалект», «розмовне», а тому вважаються словами нормативними, літературними, нейтральними. Інакша ситуація зі словом *спомин*. У свідомості сучасного мовця воно постає як поетизм або як складник фразеологізму «*легкий на спомин*». Слово *спом'янути* у значенні

пом'янути (на відміну від *споминати*) не має суржикового відтінку.

У сучасному літературному вживанні (офіційному, діловому, науковому, публіцистичному), без сумніву, перевагу віддаємо слову *згадати* замість *споминати*. Навіть за умови, що у сучасній розмовній мові домінує слово *споминати*, зокрема, на Сумщині (матеріали цього регіону Б. Грінченко використав для словника) та сусідніх з нею територіях — Харківщині, Полтавщині, Чернігівщині.

Слово *згадувати* (і похідні від нього), що витіснило *споминати* у книжному слововживанні, теж є давнім у нашій мові, що підтверджують матеріали «Правописного словника» за редакцією Г. Голоскевича та «Словника української мови» за редакцією Б. Грінченка. Слово *згадувати* розглядають також під час встановлення синонімічних зв'язків. Так, у «Словнику синонімів української мови» є такий синонімічний ряд зі стрижневим словом *згадувати* (відтворити, поновити в пам'яті що-небудь): *згадувати*, *пригадувати*, *нагадувати*, *здумувати*, *надумувати*, *спогадувати*, *споминати*, *поминати*, *припоминати*. Показово, що автори словника не зазначають супровідних стилістичних коментарів до слова *споминати*, як це зроблено зі словом *спогад* (те, що збереглося в пам'яті, відтворення в пам'яті того, що фіксувалося нею раніше): *спомин*, *згадка*, *пам'ять*, *пам'ятка* (розмовне), *спогадання* (розмовне), *спогадка* (розмовне), *спогаданка* (розмовне), *споминання* (розмовне), *споминка* (розмовне), *пригадка* (розмовне), *згад* (зрідка), *споминок* (зрідка), *споминка* (діалектне), *вспомин* (застаріле), *ремінісценція* (книжне). На перше місце автори словника поставили *спомин* (без додаткових стилістичних зауважень).

Як бачимо, *споминати* — органічний складник лексики нашої мови, повноправна одиниця її словникового складу, що нині фактично витіснена (свідомо — з бажанням позбутися схожості з російською, чи внаслідок незалежного закономірного розвитку мови) з літературно-нормативного обігу.

Вартує уваги і слово *щитати*, яке зустрічається в різних варіантах (і записах) думи «Козак Голота»:

«За його много червоних, не лічачи, брати,
Дорогії сукна, не мірячи, пощитати»;

«Не лічивши, червонці забрав,

Не мірявши, дорогого сукна пощитав».

Помітно, що слово вжито в контексті із синонімічним відповідником *лічити*.

У «Правописному словнику» за редакцією Г. Голоскевича цього слова немає. У «Словнику української мови» за редакцією Б. Грінченка слово *щитати* є зі значенням, що відповідає російському *считать*, та ілюструється прикладом з праці М. Номиса: «Зорі щитаєш, а під носом не бачиш». У сучасній розмовній українській мові (народному слововживанні) слово *щитати* з указаним значенням функціонує та виглядає суржиковим. Зауважимо, що в українській мовній системі існувало три слова на позначення відповідної дії: *щитати*, *лічити* та *рахувати*. Слово *лічити* у «Словнику української мови» за редакцією Б. Грінченка ілюстровано прикладом з творів Т. Шевченка та з праць М. Номиса, наприклад «Де гроші лічать, там не пхайсь». Похідними від слова *лічити* є *лічба*, *лічений*, *лічилка*, *лічильник*, *лічильниця*, *лічитися*. Також у цьому словнику є слово *рахувати* та похідні від нього *розрахуватися*, *рахування*. Внаслідок природного відбору, смаків мовців, можливо, національних уподобань або налаштованості на окремішність, прагнення усунути схожість з російською мовою на лексичному рівні у літературному (нормативному, книжному) слововживанні закріпилося слово *лічити* (разом з *рахувати*), повністю витіснивши *щитати*. Натомість слово *щитати* продовжує існувати, але на розмовному, діалектному рівні (наприклад, на Сумщині).

У текстах дум є також слово *обувати*, що й нині доволі активно використовується у народно-побутовому середовищі. Натомість в офіційно-діловому, публіцистичному, науковому стилях віддають перевагу *взувати* як нормативному літературному відповідникові.

Так, у думках зустрічаються такі тексти:

«Дороге плаття надіває,

Чоботи обуває»;

«Чоботи татарські істягав,

На свої козацькі ноги обував».

«Правописний словник» за редакцією Г. Голоскевича містить слова *обування*, *обуватися* та *обув'я* (з уточненням його значення

як *взуття*). В академічному 11-томному «Словнику української мови» зафіксовано: *обувати*, *обути* (розмовне, те саме, що *взувати*); слова *взувати* (*узувати*), *взути* (*узути*) пояснюють як «надівати на ноги взуття». Аналогічні коментарі містить інше сучасне лексикографічне джерело — «Великий тлумачний словник сучасної української мови» (укладач і головний ред. В. Бусел.). Також у ньому названі похідні слова, а саме: *взування*, *взуватися*, *взути*, *взутий*, *взутися*, *взуттєвий*, *взуття*. Наведені відомості дають підставу вважати, що *обувати* — давнє, споконвічне українське слово, а не суржикова одиниця, запозичена з російської мови.

Приклади вживання слів *щитати*, *обувати*, *споминати*, *одежа*, *надівати* у думках, що з сучасного погляду виглядають як спотворені, суржикові слова, переконують у тому, що це давні українські, можливо, діалектні, слова, а також є свідченням історичного розвитку мови. Це наші споконвічні скарби, що міцно закріплені й збережені в народній пам'яті (навіть якщо нині вважаються застарілими). І думи зберегли та донесли до нас ці слова — свідки давніх епох існування нашої мови. Тексти дум аргументовано засвідчують походження нашої мови, її змінність і гнучкість. Вони слугують давніми пам'ятками, що підтверджують автентичність нашої культури, зокрема й мовної. І, можливо, не є словами, що видаються схожими на сучасні «російські», але навпаки: російські відповідники скопійовані з наших українських слів.

Мова народних дум є зразком давньої української мовної традиції — органічної та природної, збереженої в усній народній творчості. За фактами з історії нашої мови можемо простежити її розвиток, а динаміка зміни мови є показником її життєздатності, творчого та живого розвою.

Тетяна Беценко,
доктор філологічних наук, професор,
м. Суми, Україна.

ПРОГРАМА «МАТИ»

Олена Пчілка
у 17-річному віці.

Хештег «я-жемать» і жарти навколо нього — винахід наших часів. Вона ж стояла біля витоків філософії материнства. І не просто стояла, а тримала її обома руками, а що не вміщувалося в руки, закинула на плечі й спину. Вона стала тією матір'ю, яка породила нову епоху. Хоча насправді не стільки переймалася епохою, скільки тим, щоб її діти вирости українцями. І досягла в цьому таких вершин, що найстарша дочка навіть псевдонім узяла собі — Леся Українка.

Доля Ольги Косач — вона ж Олена Пчілка — сугестія жіночої щастя-долі-досягнень-ярма, яких не бракувало у другій половині XIX ст. Уроджена дворянка із роду Драгоманових, як і годиться, закінчила зразковий пансіон шляхетних дівчат, вийшла заміж і поїхала за чоловіком. Їхати довелося на Волинь. Там збирала фольклор, зразки народної вишивки, займалася перекладами, сама пробувала писати. Ніби усе тихо-мирно, попанськи і по-жіночому. Але «тихо-мирно» — це не про О. Пчілку. Ольга Косач завиграшки спопеляла поглядом кожного, хто хоча б слово мовив супроти української мови і чи чогось українського. Їй невідомі були слова «неможливо» чи «не існує». Можливо було все. А все, чого не існувало, треба було створити. Чи придумати спосіб, чим його можна замінити. Семижильна та відчайдушна, вона, як треба було, обтікала підводні камені, як та річка. Але в більшості випадків сунула бурхливим потоком, зносила все на своєму шляху, йшла навпрошки, сипала аргументами, добивала фактами, засипала доказами. Сперечатися з Косач не мало сенсу — Косач не просто розуміла, чого хоче, вона ще й усіх наворачтала до своєї віри. Вона усе знала і все уміла. А чого не знала й не вміла, то вчилася. І не бачила в тому жодних проблем. Людина помирає, коли перестає вчитися. Їй просто було нецікаво у товаристві «живих мерців».

Вона не терпіла тупості і ницості. На дух не переносила лицемірства. Дратувалася через нещирість, подвійні стандарти, нерішучість. Усе те, на що хибувало українське суспільство другої половини XIX початку XX ст. Особливо, коли йшлося про українське питання в Україні, себто на «задвірках» громіздкої російської імперії. Вона, попри всі заборони царату, виступила українською у 1903-му р. на відкритті пам'ятника І. Котляревському у Полтаві. А уже за більшовиків, у 1920-му р., як святкували день народження Т. Шевченка у Гадяцькій гімназії, то накинула на погруддя поета національний синьо-жовтий прапор. За що опинилася під арештом. Але її це не обходило. Така у неї була вдача.

Олена Пчілка була безстрашна. І не боялася нічого. Окрім одного: що її діти виростуть «неукраїнцями». А дітей у неї було шестеро. І шансів стати перекотиполем, манкуртами чи яничарами у них не було. Жодного. Бо так, як викладалася Олена Пчілка у навчанні, плеканні всього українського, певно, сам Бог не викладався, коли створював Україну.

О. Пчілка (ліворуч) та Леся
Українка. 1897-й рік.

Їй судилося у житті чимало страшного. Не лише провідувати своїх дітей у тюрмах і казематах, але й поховати сина та доньку. Окрім Лесі, яка болісно й трагічно пішла з життя у 42 роки, Ользі Косач випало також пережити й сина — Михайло Косач помер у 35 років.

Якби там не було, але Ольга Косач трималася до останнього. Її діти доживали віку переважно по закордонню. Але кожен із тих, хто вижив, — кожен! — досягнув у житті неймовірних вершин. Її материнська програма спрацювала на всі сто. І дала плоди ані трохи не менші, ніж письменницька, дослідницька, перекладацька та інші місії, які вона також успішно виконала.

Будьмо чесними: невідомо, чи стала б Лариса Косач Лесею Українкою, якби виховував і надихав її хтось інший, а не Олена Пчілка.

Аліна Акуленко, Київ.

ЦІННІСНІ ЗАСАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

(Подається скорочено)

Витоки української сім'ї простежуються на нашій території ще з доби раннього палеоліту (близько 200 тис. р. до Хр.), а на думку М. Грушевського, чіткі форми сімейного союзу в Україні виразно виступають в індоєвропейську епоху. Хліборобське життя стародавніх українців впливало на родинний устрій. Осілість, стабільний прибуток від праці на землі, чим переважно займалася жінка, робили матір головною особою родини та надовго закріпили елементи матріархату.

З давніх-давен українка вирізнялася почуттям власної гідності та завжди була берегинею сімейної моралі. Візантійський письменник і цісар Маврикій (682 — 601) засвідчує, що «їхні (наших предків. — О.В.) жінки бувають чесні понад міру, а багато їх вважають смерть чоловіка за власну, й радо самі себе гублять, не вважаючи свого вдовицтва життям...» (Січинський В., 1946). Наша жінка не терпіла невірності свого чоловіка. На відміну від російської сім'ї, де протягом віків допускалося навіть так зване «снохацтво» (співжиття свекра з невісткою) і де жінка зазнавала постійних принижень від деспотизму чоловіка, стосунки в українській родині будувалися на визнанні рівноправності чоловіка й жінки. Їхні взаємини характеризувалися певним демократизмом. Діалог Одарки та Карася з опери «Запорожець за Дунаєм» ілюструє цей момент дуже вдало: навіть їхню «сварку» пронизує почуття рівності, добрий гумор і взаємна любов. У традиції створення сім'ї в Україні існував звичай, коли дівчина сама сваталася до парубка: приносила в хату хліб, ставила на столі й мовчки чекала відповіді від батьків свого обранця.

Рівноправність стосунків виявила себе також у правах жінки на майно, зокрема, на так звану материзну, що не характерно для деяких інших народів, де повним власником є лише чоловік. Не поодинокими були випадки, коли жінка ставала навіть номінальним головою («Чоловік підпирає один кут хати, а жінка — три»). Вважають, зрештою, що емансипованість української жінки пов'язана не лише із залишками матріархату в українському характері, а й часто з вимушеною відсутністю чоловіка вдома (визвольні війни, козакування, чумацтво тощо).

Справа одруження — творення сім'ї — у наших предків мала не лише особистий, але й громадський характер: на підбір пар впливали, зокрема, парубоцькі та дівочі кола (громади),

громадська думка, звичаєві норми тощо. Чоловіка, згідно з цими нормами, вважали самостійним лише після одруження.

Участь громади у формуванні молодої сім'ї відбивалась також в оцінці морального стану родини молодого й молодої. Репутація сім'ї поцінювалася часом вище, ніж її майновий стан. Шлюб практично повсюдно освячувався церквою, кульмінацією чого була взаємна клятва вірності молодих. Винятковими були шлюби, коли чоловік і жінка «жили на віру».

Як засвідчує М. Стельмахович, українцям з давніх-давен був властивий культ домашнього вогнища, культ *Роду*. Вони мали у своєму пантеоні навіть божества, які опікувалися родиною — *Рід* і *Рожаницю*. Людина не мислила власного щастя без сім'ї, без домашнього вогнища: «Без сім'ї — нема щастя на землі». Культ роду був відлунням того, що ми сьогодні називаємо генетичним кодом, покликом крові. Окремі роди виділялися як «знатні»; до них висувалися особливі вимоги, зокрема моральні й патріотичні. «Знатні роди» в історії народів були їхніми репрезентантами, носіями їхніх кращих особливостей. Честь роду зобов'язувала людину поводитися високоморально, бути взірцем для інших. Дуже цінувалася пам'ять про предків і їхні вчинки; від покоління до покоління передавалися матеріальні предмети, залишені ними: рушники, особисті речі, зображення тощо; ретельно доглядалися могили предків.

Виявом поваги до родини, її єдності були традиційні свята, коли члени роду, навіть далекі родичі, які жили в інших селах, збиралися бодай раз на рік — на «храм» — за спільним столом, обмінювалися відомостями про своє життя і так відновлювали духовну єдність роду.

Українська родина відрізнялася особливостями побуту. Іноземці, які відвідували Україну, неодноразово вказували на охайність української сім'ї. Так, лікар Г. Гмелін у своїй «Подорожі по Росії» (1770 — 1780) писав, що українці «люблять і пильнують чистоти, для того і в найпростіших хатах у них значно краще, ніж у найбагатших дворян росіян». Подібне спостереження у 1812-му р. робить Е. Даніель Кларк. Порівнюючи українців з мешканцями Московії, він зазначає, що перші «чистіші, запопадливіші, гостинніші, побожніші та менш забобонні».

Іншою особливістю української родини був і, зрештою, залишається природний потяг до

естетизації побуту, прикрашання свого житла, знарядь праці, матеріальних предметів, пов'язаних з обрядами і звичаями (рушники, писанки тощо). Естетизм українки виявлявся особливо в оригінальному покрої та орнаментативній одязі.

Завдяки певному здоровому «консерватизмові» у побуті українська родина з повагою ставилася до народних звичаїв і обрядів, дотримувалася законів гостинності. І хоча весь її побут не був ідеальним, бо то правда, що наші предки часом мали схильність і до безтурботного пияцтва, іноді до чвар чи інших вад, загалом організація побуту сприяла духовному зміцненню сім'ї, орієнтувала людину не лише на земне, але й на Високе та Вічне.

Українська сім'я будувалася на засадах духовності та віри. Це стосується язичницьких часів — людина жила в тісному єднанні з ласкавою до неї *Природою* і намагалася збагнути її таємниці. За М. Стельмаховичем, українська родина рано набула свого «космічного одухотворення» (батько — «місяць», мати — «світла зоря», діти — «зіроньки»). Народна традиція облагороджувала союз між батьками, що втілювалося в образі богині *Лади*. І навіть самі назви «няня», «ненька», «нень», «нянько», а також «мама» пов'язані з іменами богів.

Українська родина будувала своє життя в тісній єдності зі своїм народом. Батько був оборонцем землі, на яку часто зазіхали неситі сусіди. Любов до Батьківщини, до рідної землі, до віри пронизувала всі ділянки родинного життя. Ненав'язливо, через коліскову пісню, народну думу, через дитячу молитву за Україну, а найперше з розповідями про жертвні та героїчні вчинки тих, хто боровся за нашу незалежність, входило в душу дитини та дорослого юнака почуття патріотизму, любові до рідного краю. Це також об'єднувало батьків, увесь рід — на основі єдності громадських прагнень. Сім'ю єднала і спільність національно-культурних зацікавлень, часто спільна участь у національно-визвольній боротьбі. Виживаючи за умов постійного жорстокого етноциду, в ізоляції від елітарної культури, українська родина творила свою народну культуру — казку, пісню, танок, а надто плекала рідну мову. На цій основі утверджувалося почуття етнічної окремішності, яка допомагала зберегти свою автентичність, а водночас сприяла і єднанню родини.

В українській родині з давніх-давен діяв закон опіки. Він також впливав з природної доброти українця та поширювався на старших у родині, безпомічних, інвалідів, сиріт тощо. Як

засвідчують історики, будуючи Січ чи просто оселю, козаки завжди найперше споруджували шпиталь і школу. У родині культ опіки виявлявся великою повагою до старших, а також готовністю членів сім'ї допомагати хворим і немічним.

Як нація осіла, переважно сільськогосподарська, наші предки високо ставили в родині чесноту працьовитості. Вони душею відчували істину, що неробство породжує найгірші вади характеру людини і що людина може бути щасливою лише у праці, а тому від самого народження повинна готувати себе до цього щастя. У родині ніколи не було ситуації, коли дитина нудьгує і не знає, куди себе подіти. Схильних до лінивства не любили, висміювали та змушували до праці: вже в ранньому дитинстві хлопчик або дівчинка повинні були доглядати домашніх тварин, допомагати батькові чи матері в домашній роботі. Фізична праця була також важливим чинником розвитку сили та збереження здоров'я дитини. Хлопчиків рано готували до оборони рідної землі: вони змалку їздили на конях, вчилися володіти зброєю. Усе це давала праця, яка у такий спосіб виконувала і важливу функцію охорони здоров'я.

Життя української родини будувалося на засадах природовідповідності, які втілювалися у звичаєвому праві та в громадській моралі. Людина природно прагнула сімейного щастя, а тому молоді завжди намагалися створити сім'ю здорову та дружню. «Де згода в сімействі, де мир і тишина, щасливі там люди, блаженна сторона...», — так висловив це прагнення І. Котляревський. Звідси і культ подружньої вірності, що проходить лейтмотивом у всій історії нашої культури.

Природовідповідно будувалося і родинне виховання дітей. За важкою щоденною працею батькам ніколи було спеціально займатися «вихованням»: діти виховувалися самим життям. Пізніше В. Сухомлинський назве це мудрою системою педагогічних поглядів працьовитих людей: «Працюємо разом з ними, з дітьми — ось, мабуть, і все виховання». Свій обов'язок — у процесі спільної праці — виконувала *Природа*. Поєднуючись з духовністю та релігійністю, праця змалку привчала людину пізнавати світ не тільки розумом, але й серцем.

Природовідповідний характер мало і виховання любові до рідної культури. Рідне є природним. Так трактувалося засвоєння рідної пісні, казки тощо, а надто рідної мови. Наші предки підсвідомо сприймали істину, висловлену згодом К. Ушинським про те, «...що зовсім не байдуже для духовного розвитку дитини,

якою мовою вона говорить в дитинстві». Рідну культуру і мову дитина «сама брала» в родині, як, зрештою, і всі інші цінності, в процесі практичного життя «як губка» вбирала все, що бачила та чула вдома. Дитина, вихована в нормальних родинних умовах, не уявляла майбутнього життя поза сім'єю, формувала в собі духовну потребу в ній. Шляхом практичного засвоєння таких чеснот, як любов до батьків, родинна злагода, почуття кровного зв'язку, згуртованості всіх членів родини, духовний потяг до рідного дому, до рідної культури і мови, вона виробляла прагнення та природну потребу творити свою майбутню сім'ю за зразком тієї, з якої вийшла сама.

Варто, зрештою, зауважити, що такими рисами наша сім'я володіла в минулому. Бо вже починаючи з епохи Катерини II, під впливом феодально-деспотичних стосунків у Російській імперії та російського менталітету в українську родину проникають також елементи деспотизму. Свого часу, аналізуючи зміст «Слова о полку Ігоревім», не дуже прихильний до українства В. Белінський на ці обставини вказує

досить виразно. Він пише: «Слово о полку Ігоревім» несе на собі відбиток поетичного і людського духу Південної Русі, яка ще не зазнала варварського ярма татарщини, чужих грубощів і дикості Північної Русі... Є щось тепле, шляхетне та людяне у взаємних стосунках діючих осіб цієї поеми. Все це, повторимо, відгукується Південною Руссю, де і тепер ще так багато людського і благородного у сімейному побуті, де стосунки статей ґрунтуються на коханні, а жінка користується правами своєї статі. Усе це не властиве («протівоположно») Північній Русі, де сімейні стосунки є грубими, жінка — різновидність домашньої худоби, а любов у шлюбі — річ зайва...»

Дискримінація жінки шляхом «вирівнювання» її прав на важку чоловічу працю, насадження феодального культу «старшого», а згодом і гіперопіки над дітьми, — всього цього зазнавала наша родина і в епоху більшовизму.

Вишневецький Омелян.

(Джерело: <http://spadok.org.ua>)

МОЯ ПЕРША ОПЕРА...

3-го квітня на засіданні Управи Округу Нью Йорк п. Олена Немелівська розповіла нам про життя славетної оперної співачки Соломії Крушельницької. А наприкінці з комп'ютера полилася добре знана мені мелодія прекрасної арії *Un bel di* з опери Джакомо Пуччіні «**Мадам Баттерфляй**» («*Madama Butterfly*»). І гей-би на помах чарівної палички мої думки полинули далеко в минуле...

Весна 1945-го року... Мені виповнилося 11 років. Моя родина, втікаючи з України, добралася пішки до міста Байройт у Баварії. Місто розгромлене, багато будинків зруйнованих. У місті натовпи біженців з валізами та клунками, і вантажні автомобілі з американськими військовими. Люди товпляться на залізничних станціях, у школах з розбитими вікнами. Попереду у них невідоме майбутнє. Адміністрація міста призначила нашій родині жити «на приватці» в помешканні старшого німецького подружжя *Herr* та *Frau Hoffman*. Ми щасливі. Панство Гофманів ввічливе та добре до нас ставляться. Зрозуміти, як вони прожили ціле життя разом, допомагаючи один одному, можна за таким прикладом: гер Гофман іде до лазнички і затримується там довше, як зазвичай; фрау Гофман стукає в двері й запитує: «*Lebst du noch?*» («Чи ти ще живий?»).

Місто Байройт — це місто славетного німецького композитора Ріхарда Вагнера. У його відомому театрі Фестшпільгавзі (*Bayreuther Festspielhaus* — «Дім музичних свят») виконують виключно його музику. Але саме там я побачила мою першу оперу «Мадам Баттерфляй» Дж. Пуччіні. Тоді, в повоєнному хаосі, родина Вагнера не мала влади над театром і у Фестшпільгавзі відбувалися різні концерти та ставилися опери інших театрів, які подорожували. Коли, мабуть засмучена, фрау Гофман довідалася, що я піду до опери перший раз — вона перед моїм виходом з хати «попарфумила» мене та причепила на суконку букетик живих квітів. Бо це ж велике свято — перша опера!

Я була захоплена виставою. Ох, як я переживала трагічну долю тендітної японки *Чіо-чіо-сан* і ненавиділа американця *Пінкертона* за його жорстоку зраду. З того часу почалася моя пристрасна любов до оперного мистецтва. Я не знаю, скільки вистав опери «Мадам Баттерфляй» я бачила в житті, але жодна з них не вкоренилася так глибоко в мою пам'ять як та, в байройтському фестшпільгавзі у 1945-му році...

Наталка Соневицька, голова постійного комітету з питань мистецтва та музею Округу СУА Нью Йорк, членкиня 64-го Відділу СУА.

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

IN MEMORY

It is with sadness that we learned of the passing of **Katrusia Kobryn**, beloved wife of Atanas T. Kobryn, Past National Commander of the Ukrainian American Veterans, Inc. In memory of Katrusia, a member of UNWLA Branch 56, we are donating **\$220** to the UNWLA Scholarship Program for an ATO orphaned pupil in Ukraine, through UNWLA Branch 98 in New Jersey.

With sincere sympathy to Atanas and family, Bernard and Anna Krawczuk Holmdel, New Jersey.

У пам'ять **бл.п. Іванни Мартинець** та у пам'ять **бл.п. Катрусі Кобрин** складаємо **200 дол.** на Стипендійну Акцію СУА через 56-й Відділ у Норт Порт, Флорида. Ліда і Олена Бойко.

ПОЖЕРТВИ ЗА БЕРЕЗЕНЬ 2019-го р. / DONATIONS FOR MARCH 2019

- \$670** Dr. Stephan & Tamara Tymkiw (78);
\$660 UNWLA Branch 56;
\$400 UNWLA Branch 67;
\$330 George Shevchuk (98), UNWLA Branch 21, UNWLA Branch 83;
\$110 UNWLA Branch 106;

- \$100** Ulana Diachuk (ML);
\$21 Renata Bihun (28).

*We thank you for your generosity,
Щиро дякуємо за Вашу благодійність!*

*М. Оприся Яцусь, скарбник Комісії стипендій
СУА,
Люба Більовицук, член Комісії стипендій СУА.*

UNWLA, INC Scholarship / Children-Student Sponsorship Program
P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 Phone: 732-441-9530 Email: nazustrich@verizon.net

WAR VICTIMS' FUND ❖ ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ

У пам'ять **бл.п. Петра Басалика** через 12-й Відділ СУА:

- 200 дол.** Б.і.О. Кузишин;
по 100 дол. Н. і Н. Шуст, Наталія Симс, А. і Л. Дем'янчук, О. і Д. Якубович, О. і М. Якубович, О. і О. Дейчаківські, Надя Дейчаківська, Ольга Дем'янчук, М. і О. Задойні;
по 50 дол. Елизавета Каваць, Ю. і О. Годованець, А. і М. Каваць, Я. і В. Краснянські, М. і Д. Голіян;
25 дол. І. і М. Федьків;
20 дол. Л. і О. Шараневич;
10 дол. Ігор Мичковський.
1,000 дол. З «Вишиваних Вечорниць» 30-го Відділу СУА в Йонкерсі.
\$800 UNWLA Branch 134, Whippany NJ.
\$780 Aid for soldiers in Luhansk.
UNWLA Branch 75.
\$601 UNWLA Branch 56, North Port, Fl.

In memory of **Mrs. Iwanna Holowaty**, through UNWLA Branch 56:

- \$200** Cumberland Advisors, Inc.;
\$100 Vera Gaddy; Neonilla Lechman; Pamela & John Mousseau; Oksana Lew;
\$75 James & Alice Pappenheim;
\$50 Alexandra Popel; Lydia & Zenon Wozny; Maya Lew;
\$25 Mr&Mrs Atanas Kobryn.

In lieu of flowers in memory of **Mrs. Iwanna Martynetz**:

- \$100** Mr&Mrs M. Yarymovych;
\$50 Mr&Mrs J. Susla; Father Voloczuk; Mrs. Nadia Iwanczuk; Ms. A. Popel and Mrs. S. Maluk;
\$25 Mr&Mrs Atanas Kobryn.
\$300 Taras and Donna Kochno, through UNWLA Branch 56, North Port, Fl.
\$200 In memory of my husband, **Michael Golia**.
Zenovia C.Golia.

- \$150** Anna and John Poruchynsky.
\$100 Zwenyslawa Lebedovych.
\$100 In memory of **Petro Basalyk**.
 Yuri Deychakiwsky.
\$100 In memory of **Constantine Klufas**.
 Eugene Kuchta.

- \$93** In memory of my grandmother **Kateryna (Katrusia) Kobryn**. Grace Kobryn.
\$50 In memory of **Mr. Eugene Mychalowych**, through UNWLA Branch 56. Mr. & Mrs. Eugene Tomashosky.
\$50 In honor of Mr. Orest Bilous' birthday, through UNWLA Branch 56.
 Mr. & Mrs. Eugene Tomashosky.

Пресовий Фонд ❖ PRESS FUND

\$500 Annual donation UNWLA Branch 56, North Port, Fl.

Вшановуючи пам'ять нашої членкині **бл.п. Марії Слободян**:

- 100 дол.** 65-й Відділ СУА;
75 дол. Ольга Городецька;
по 50 дол. Наталія Головінська, Анна Литвин, Оксана Кузишин;
по 20 дол. Оксана Кадикало, Люба Касприк, Рома Лабовка, Оксана Наливайко, Наталія Мороз, Ірина Старожитник, Стефа Старожитник.

100 дол. У пам'ять **бл.п. Галини Одуляк**, яка відійшла від нас. Віра Старух.

55 дол. У пам'ять **сл.п. Стефанії Миськів, Ірини Дурбак, Теодозії Ледний Дурбак, Іванни Городиської та Марії Антонів**. Юрій і Маруся Дурбак Миськів.

50 дол. Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої членкині **бл.п. Віри Зельвак**. 29-й Відділ СУА, Чикаго, ІЛ.

\$50 In memory of our dearly beloved and long-term member and past president **Mrs. Iwanna Holowaty** and **Mr. Eugene Mychalowych**, husband of our member Lidiya Mychalowych.
 UNWLA Branch 56, North Port, Fl.

50 дол. У пам'ять **бл.п. Дарії Мелех**, дов-

голітньої членки нашого відділу. Висловлюємо Родині наше щире співчуття.

78-й Відділ СУА, Вашингтон, ДК

\$50 In memory of our dearly beloved and long-term member and past president **Mrs. Iwanna Holowaty** and **Mr. Eugene Mychalowych**, husband of our member Lidiya Mychalowych.

UNWLA Branch 56, North Port, Fl.

\$25 In memory of our dearly beloved and Почесна членка **Iwanna Martynetz**, who passed away on January 10, 2019.

UNWLA Branch 56, North Port, Fl.

\$25 In memory of our dearly beloved member **Maria Sulyma**, who passed away on December 31, 2018.

UNWLA Branch 56, North Port, Fl.

\$25 Irene Kostrubiak.

\$20 Ola Rondiak.

\$10 Zoriana Klufas, Vera Obuszcak, Silvia Kuziw.

UNWLA ENDOWMENT FUND FOR WOMEN'S STUDIES AT UCU

\$200 In loving memory of my sister, **Olenka Iwanna Leskiw-Sawyckyj**, mom, **Maria Iwanna Wirszczuk**, and grandmothers, **Stephania Powalaczek** and **Maria Wirszczuk**.
 Irene Wirszczuk.

SOCIAL WELFARE FUND ❖ ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

Collections at UNWLA Branch 75 Christmas party:

\$850 Pokrovsk - in memory of **Maria Hutnik**, mother of Ksenia Rakowsky;

\$400 Ukrainian Catholic Church – Sieviero-donetsk;

\$270 Dzherelo Centre.

BABUSI FUND ❖ ФОНД БАБУСЬ

In memory of **Natalie Guran**, who was the mother of our Buffalo branch 97 member Christine Wenglowskyj and passed away at the age of 103:

\$200 Christine Wenglowskyj;

\$50 Mr&Mrs Marian Stasiuk; Michele Smith;

\$25 Diane Pidgeon.

\$200 The Spas, Poruchynsky and Coppola families.

\$100 Mr. & Mrs. Dashawetz.

\$100 Valentina Gluch.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА ВЕСНА

17-го березня 2019-го р. 21-м Відділом СУА (голова відділу п. Леся Шебець) було організовано дійство «Шевченківська весна», присвячене 205-й річниці від дня народження генія українського народу, Великого Кобзаря Т. Г. Шевченка, на підтримку військовополонених українських моряків. Усі приготування до свята почалися задовго до його проведення. П. Оля та Володимир Дейнека оформили афішу, де показали всю повноту та сутність, склад і зміст заходу.

На святі були присутні голова Округи Нью Йорк СУА Ліда Слиж, почесна голова Округи п. Галина Романишин, союзнянки 64-го та 125-го Відділів, член ексекютиви СУА Марія Андрійович, кореспондент американсько-української незалежної газети «Час і події» Лідія Корсун. Вела програму свята п. О. Дейнека.

Учасники свята разом з Л. Корсун.

Організатори яскраво та всебічно зобразили легендарну постать Т. Шевченка, його значення в історії української літератури як народного поета, який безмежно любив рідну землю та зумів показати й донести до сучасного покоління думки та почуття народу, їх віковічні мрії про свободу і незалежність. Святкування розпочали виконанням патріотичного твору Шевченка «Заповіт» у виконанні хору при церкві Святого Духа у Брукліні (керівник — К. Легка). Далі членкині 21-го Відділу читали поему «Невольник». Слухачі захоплено та з трепетом переживали епізоди з життя козацької родини на тлі історичних подій другої половини XVIII ст. — зруйнування Запорізької Січі, закріпачення українських селян, роздавання Катериною II запорізьких земель.

У творі «Тополя», який інсценувала молодіжна група, учасники надзвичайно талановито відтворили сюжет балади, возвеличили справжнє кохання та вказали на вічність цього почуття. Глядач ознайомився з історією дівчини, у якої загинув коханий, а мати хоче видати її заміж за старого, але заможного, чоловіка.

Молоді актори-аматори.

Завершальним акордом свята було виконання хором двох творів Т. Шевченка: «Думи мої» та «Реве та стогне Дніпр широкий», які уособлюють переживання поета за рідний нарід, бо його не покидають думки про Батьківщину!

Хор при церкві Святого Духа у Брукліні.

На закінчення святкування О. Дейнека та голова відділу Л. Шебець щиро подякували всім учасникам і присутнім. Українська культура немислима без славетного Кобзаря Тараса Шевченка, за що йому вічна шана та вдячність від усього українського народу.

*Надія Семчук, заступниця голови
21-го Відділу СУА.*

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ І ДЕЩО З ДІЯЛЬНОСТІ 12-ГО ВІДДІЛУ СУА, КЛІВЛЕНД, ОКРУГА ОГАЙО

Члени 12-го Відділу СУА
в Клівленді.
Зліва: 1-й ряд (сидять):
Елисавета Райлов,
Стефа Оліяр, Влодзя
Краснянська, Галя
Поглід, Лариса
Музичка; 2-й ряд:
Романа Мурман, Ніла
Бендюк, Анна Кілярська,
Файна Сива, Наталка
Симс, Марія Василина,
Люба Рожка, Марія
Петрина; 3-й ряд: Ліда
Вирста, Пат
Крутиголова, Леся
Оленчук, Надя
Дейчаківська, Оля
Поглід, Тетяна Касіян;
відсутні: Оля
Демянчук, Люба Мудра,
Наталка Мяка, Марія
Марціновська, Дарія
Русин.

10-го лютого 2019-го р. голова відділу Влодзя Краснянська відкрила Річні Загальні Збори на 52-му році існування відділу. Із теперішніх 30 зареєстрованих членкинь через похилий вік лише 16 — 17 є активними. Та попри це, відділ успішно виконує свої завдання.

Після обрання президії (голова – Ліда Вирста, секретар – Дарія Марціновська) заслухано звіти управи і референток.

Що відділ гарно працює, це, без сумніву заслуга Влодзі Краснянської, яка, вагаючись, погодилася стати головою у час несподіваної кризи (тодішня голова мала нещасний випадок). І з'ясувалося, що своїм лагідним стилем і культурою у ставленні до людей, п. Влодзя стала ідеальною провідницею — вона «проводить, слухаючи» (слова Владики Бориса).

Протоколярна секретарка Дарія Марціновська записувала дуже докладні та цікаво оформлені протоколи сходин. Скарбничка Стефа Оліяр вже багато років фахово, взірцево провадить фінансові справи відділу та заслуговує на особливу вдячність членства за таку «невдячну», але відповідальну роботу.

Найбільш активними є референтури Суспільної опіки та Стипендійної акції. Тут наша членкиня працює «за двох, а то й за трьох». Це Наталка Онисько-Сим, яка є референткою стипендій і референткою суспільної опіки разом з Нілою Бендюк. Як це робимо щорічно, у минулому році пп. Наталка та Ніла організували та відправили дві великі пачки до геріатричного пансіону в Чернівцях (дарований теплий одяг і постільна білизна, закуплені предмети особистої гігієни, на що членкині склали добровільні пожертви). З листа-подяки ми довідалися, що цей заклад має на по-

Експозиція у вітрині Українського банку, Клівленд.

стійному утриманні 83 людини (з них деякі лежачі), а 42 особи приходять тільки у денний час. Також наш відділ надіслав \$500.00 на негайний заклик Головної Управи для допомоги потерпілим від Азовського конфлікту.

Референтура Суспільної опіки також дбає про тих старших або хворих наших союзнок, які приречені бути тільки у своїх домівках. Також на прохання 138-го Відділу ми допомогли купити комп'ютер для студента-сироти, відділ подарував йому \$50.00.

Збір коштів — це нелегка справа. Відділ організовує весняний базар перед Великоднем, де продає печиво, писанки та інші (даровані) предмети народного мистецтва. Цей проект також очолює Наталка Симс з допомогою охочих членкинь. Ще один спосіб: орендуємо стіл на Церковних фестивалях і там продаємо свій «крам».

Вже стало давньою традицією відділу щорічно вітати прихожан під церквами з нагоди *Дня Незалежності* — прикріплювали кожному синьо-жовту кокарду. При цій нагоді робили збірку на фонд «Допомога Жертвам Війни Гідності» — минулого серпня зібрано та надіслано \$1,292.00.

Референтка стипендій Наталка Симс прозвітувала, що вислано \$1,790.00 (для 7 студентів) до стипендійного бюро СУА, з них \$400 — з каси відділу, а решта — особисті пожертви від: Дарії Русин, Владзі Краснянської, Наталки Симс, Лариси Музички, гурту жінок при парафії св. Андрея.

Ще одна діяльність відділу, яка дає певний фінансовий дохід, а рівночасно естетично-культурну приємність для загальної громади — це обладнання досить великої вітрини (габлотки) у будинку Кредитівки. Тему виставки змінюємо 5 разів у рік. Це були виставки: «75-ліття УПА», «Найновіші англійські видання-книги з українською тематикою», «Зразки українських керамісток» (Кормелюк, Перейма, Геруляк, Зелік та ін.), «85-ліття Голодомору-Геноциду», «Гуцульські різьблені та керамічні свічники-трійці» і т.ін. У цьому ділі передову роль відіграє наша референтка мистецького дизайну Оля Поглід, спеціалістка по комп'ютерному дизайну: вона завжди оформляє та друкує потрібні листівки, рекламу, щорічний адресар членства та ін. Як тільки виникає потреба, вона є нашим неоцінним «скарбом».

За дозволом тієї самої Кредитівки періодично залишаємо на столиках кільканадцять прочитаних (і дарованих) чисел журналу «Наше Життя» з метою ознайомити бажаючих з ним та зі СУА. Їх люди забирають додому... очевидно, «*gratis*».

Недолік у відділі — це відсутність культурно-освітньої референтки. Але членкині якимось собі допомагають т. зв. «цікавинками»: хто бажає, ділиться цікавою інформацією, що стосується української теми. Наприклад, коротка розповідь про королеву Франції Анну Ярославну; чи анекдот з часів посиленої русифікації кінця 30-х рр.; чи мистецьке прочитання поеми Лесі Українки. Або гутірка (*розмова, дискусія, — ред.*) про переглянутий художній фільм Р. Топорович «Julia Blue», що був показаний на «Cleveland International Film Festival», темою якого є психологічний стрес (PTSD) раненого воїна після повернення з фронту на Донбасі. Остання тема пов'язана з потужною підтримкою СУА проекту «Промінь Надії», що діє при УКУ. На одних зі сходів прочитано лист до губернатора Огайо з проханням видати проклямацію пам'яті з нагоди 85-ї річниці Голодомору-Геноциду, який приготувала пресова референтка.

Не забуваємо про Український Музей — щороку призначаємо певну суму на підтримку УМ. Також наш відділ брав участь у «Святі Героїні», яке влаштував 8-й відділ. А щорічну *Різдвяну зустріч*, якою дотепно керувала голова Округи Дозя Кріслата, ми провели в товаристві двох інших відділів. Раз у рік, влітку, сходимося на «пікнік» — товариська зустріч для розваг, куди запрошуємо також членів родин союзнок і куди приносимо свої пресмачні кулінарні витвори.

Наскільки можливо, відділ бере участь у різних громадських заходах, як похід-парад з нагоди Дня Незалежності, відзначення 85-ліття Голодомору тощо. Відділ є членом УЗО (Українські Злучені Організації Огайо).

На кінець зборів вибрано нову управу: голова — Владзі Краснянська; заступниця голови — Галя Поглід; секретар — Дарія Матарціновська; кореспонденційна референтка — Люба Мудра; скарбник — Стефа Оліяр; референтки: Суспільної опіки — Наталка Симс і Ніла Бендюк; музейна — Ліда Вирста; мистецького дизайну — Оля Поглід; господарська/гостинна — Галя Поглід і Марійка Василина; архівна — Марійка Василина; пресова — Надя Дейчаківська; стипендій — Наталка Симс; розсилання привітальних/турботливих листівок до членкинь — Дарія Марціновська. Контрольна Комісія: Ліда Вирста, Пат Крутиголова, Рома Мурман.

Надія Дейчаківська, пресова референтка.

Ten Habits of the Healthiest People

by Ihor Magun, MD, FACP

Ever wonder what great habits the healthiest people practice and live by? What do they do? Is it their genes? Do they spend hours each day cooking organic food and the rest of their time in some gym? You may be surprised at what the real answer is. So here goes:

1. Maintain good emotional health by expressing your feelings. There is no reason why you should keep things bottled up. It is perfectly normal to express your feelings to family, friends, and/or coworkers when you approach them in an appropriate setting and way.

2. Find one thing that really gives you happiness and makes you feel great. Schedule time to do that thing. If you are not certain of what this thing might be, explore outside your safety zone and learn something new. This process alone can bring personal happiness.

3. Two people can look at the same situation and see the same thing in a different way. We all encounter and experience negatives, but looking at them in a different way can force us to do something different and can often open our eyes to new, better outcomes. So do not simply dwell on the negatives in life. Balance them with the positives and see what happens.

4. Laughter, as the old adage says, really is good medicine. Laughing at something not only lifts your mood but enhances brain resilience and cognitive functioning.

5. Never skip breakfast. It is a nutritious way of starting your day by boosting your metabolism and providing the energy you need to get going. Studies have shown that breakfast also helps us eat correctly for the rest of the day. Breakfast choices should include whole grains, protein, low fat dairy and fruit.

6. Regarding calories, select the food that gives you the greatest benefit. Think about the quality and makeup of those calories and choose the better option. An example could be a soda beverage with 120 calories per serving. Substitute that with an orange (approximately 80 calories), and you benefit from the fiber and its nutrients. Select foods that are high in protein and fiber, translating to fewer calories and less added sugar. An additional component of this habit is never saying, "I'm on a diet." I personally feel "diet" is a four letter word that

makes us feel restricted. Change your vocabulary and call it "modifying eating." That allows you to feel less restricted and makes change easier to accept.

7. Sleep. Aim for seven to eight hours a night. This is one of the most critical factors that provide us with energy for all of our activities. We do best when we establish and maintain a regular routine of going to bed and waking up every day of the week.

8. Pay a visit to your primary physician/ gynecologist. Be proactive with any issues, not just reactive when problems arise. Proper vaccinations are paramount for all age groups, and screening tests for colon issues and mammograms are strongly recommended. Just because you feel well does not mean you are in perfect health.

9. Practice mindfulness. Literally take time to "smell the roses." Focus on what is happening in the moment, and appreciate it without dwelling on the past. The more time we focus on the present, the happier we become.

10. Keep moving! Movement is associated with everything positive: better cognitive function, more energy, feeling better about yourself. It can also help you sleep better. There is no need to join gyms or enroll in any special programs (although doing so is perfectly fine if it works for you). Incorporate at least thirty minutes of physical activity/exercise into your life at least four days a week. Do not schedule this; simply incorporate it into your routine, and it will be easy to build on this new behavior.

You may have noticed that many of these points focus on mental well-being as well as physical well-being. Because we live in a stressful environment, we should not only pay attention to physical health but also pay attention to emotional health. Practice seeing these two aspects of good health as a partnership. In closing, I hope at least some (ideally all) of these habits become your new "addiction" and help you become a member of the healthiest people club.

«Діти – це наш дорогий скарб, це наша надія, це – Молода Україна»

Олена Пчілка

ПРИТЧА ПРО АНГЕЛА

У день до свого народження Дитина запитала у Бога:

— Кажуть, мене посилають на Землю. Але я така мала та беззахисна?

— Я подарую тобі Ангела, — відповів Бог. — Він буде піклуватися про тебе у твоєму земному житті.

Дитина задумалася, потім знову сказала:

— Тут, на небесах, мені дуже безпечно: я веселюся

й радію. Цього мені достатньо для щастя. А як буде на Землі?

Бог відповів:

— Твій Ангел завжди буде поруч, співатиме та посміхатиметься тобі, допомагатиме і підтримуватиме. Ти будеш відчувати його любов і будеш щасливою!

— То добре! Але як зрозумію його? Чи знатиму його мову? — запитала Дитина, пильно дивлячись на Бога. — Тебе розумію навіть без слів, твою любов відчуваю постійно... А що мені робити, якщо захочу звернутися до Тебе?

Бог ніжно торкнувся дитячої голівки і сказав:

— Твій Ангел складе твої руки та навчить молитися до мене.

Але Дитина не вгамовувалася:

— Я чула, що на Землі є зло. Хто захистить мене, якщо тебе не буде зі мною?

— Твій Ангел захистить тебе, навіть якщо для цього треба буде ризикувати власним життям.

— Мені буде сумно без тебе...

— Твій Ангел навчить, як спілкуватися зі мною. Тому я завжди буду з тобою.

Момент народження Дитини наближався... У цей час з Землі стали доноситися голоси і Дитина, побачивши багато-багато незнайомих людей, злякалася:

— Боже, скажи мені, як звати мого Ангела? Як маю впізнати його серед усіх?..

Але небо відкрилося і Дитина, не почувши відповідь Бога, спустилася на Землю...

З того моменту пройшло багато часу. І Ангел-охоронець справді завжди був поряд у її житті. Як ви гадаєте, хто є тим Ангелом, яке його ім'я?

Так, ми називаємо його святим іменем — **МАТИ!** Вона завжди поруч з нами: в радості та смутку, радіє нашим успіхам, підбадьорює та втішає. А ще у кожного з нас є своя родина. Це найдорожчі люди, які люблять нас понад усе, допомагають нам — і справами, і порадами. Вони будь-якої миті готові прийти нам на допомогу. А ще — вчать нас слухати, думати, розмовляти спілкуватися, любити й бути вдячними.

І ви будьте вдячними їм, а також проявляйте свою любов: допомагайте, дослухайтеся до порад і не забувайте дарувати їм, а найперше — матусі, слова вдячності! Про маму написано стільки гарних слів, що годі й перелічити — безліч книг, пісень, віршів! Деякі з них стануть у пригоді тим, хто шукає для своєї матусі найкрасивіше привітання у світі.

МАМИН ДЕНЬ

Вірш Світлани Кузьменко

День травневий, день весняний —
Трави й квіти весняні.
Навкруги — куди не глянеш:
Все всміхається мені.
І в таку чудову днину,
Між пташок дзвінких пісень,
В серце кожної людини
Йшов любов'ю Мамин День.
В день такий приносять діти
До мамів любов свою —
В подаруночках і квітах
Кажуть: я тебе люблю.

Малюнок Я. Кернер-Вернер.

ХУСТКА

Вірш Галини Малик

Я на свято мамине,
Хоч іще мала,
Мамі вишивати
Хустку почала.
На зеленім полі
Вишию квітки.
Заясніють ніжні
З шовку пелюстки.
Усміхнуться рідні

ДЛЯ МАТУСІВ

Вірш Одарки Бродгед-Криштанович

Нині свято — Мамин день!
Заспіваю пісень для матусі.
Ще й рясних, запашних

Нарву квітів польових для матусі.
Затанцюю гопака —
У присядку ще й млинка для матусі.
І гукну на цілий світ,
Що бажаю многих літ я матусі!

ВИШИВАНКА

Вірш Вадима Крищенко

Мама вишила мені
Квітами сорочку.
Квіти гарні, весняні:
— На, вдягай, синочку.
В нитці — сонце золоте,
Пелюстки багряні.
Ласка мамина цвіте
В тому вишиванні.
Вишиваночку візьму,
Швидко одягнуся.
Підйду і обійму
Я свою матусю.

Мамині уста:
— Справжньою майстринею
Доня вироста!

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

Коли я готую плячок «Небесні ласощі», на перепис якого натрапила у журналі «Наше життя» за грудень 2015-го р., завжди маю задоволення від отриманого результату! Усі в моїй родині дуже люблять цей яблучний смаколик! Тому вирішила поділитися, як словом вдячності за перепис, і своїми рецептами: улюбленого горіхового торта (який легко готувати, а ще краще — смакувати), а також сметанного та яблучного желе.

ТОРТ ГОРІХОВИЙ

Для тіста:

5 яєць,
1,5 склянки цукру (можна менше),
1,5 склянки сметани,
1,5 склянки мелених волоських горіхів,
1,5 склянки просіяного борошна,
3,5 унції маргарину або топленого масла,
1 чайна ложка соди, гашеної оцтом.

Тісто має бути, як густа сметана. Його слід розділити на три коржі.

Для крему:

1,5 склянки мелених горіхів залити кип'яченим молоком і відкласти, щоб охоллоло. Додати 7 унцій масла, 1 склянку цукрової пудри.

Примітка: Усі продукти для приготування мають бути не з холодильника, але кімнатної температури.

ЖЕЛЕ СМЕТАННЕ

16 унцій сметани,
2 столові ложки цукрової пудри,
2 столові ложки вареного або сирого згущеного молока,
1 банан,
0,5 унцій желатину,
3,5 унції холодного молока.

Найперше замочити у холодному молоці желатин. Усі продукти — сметану, подрібнений банан, цукрову пудру, згущене молоко — збити блендером. На водяній бані розігріти до повного розчинення желатин і додати до сметанної маси; збити ще раз. Розлити у креманки. Прикрасити тертим чорних шоколадом і горіхами.

ЖЕЛЕ ЯБЛУЧНЕ ВІД ДАРІЇ ЦВЕК

Для желе:

18 унцій яблук,
2,7 унції цукру,
0,4 унції желатину,
0,25 склянки міцно завареного чорного чаю,
3,5 унції вершків (20 % жирності),
есенція мигдалю.

Для глазури:

3,5 унції цукру,
1 унція води,
3,5 унції вершків,
1 унція вершкового масла,
3 столові ложки волоських горіхів.

Яблука запекти в духовці. Охолодити, очистити від шкірки та подрібнити блендером. Желатин залити холодним чаєм, дати набрякнути і розпустити на водяній бані. До яблучної маси додати цукор, вершки, кілька крапель мигдалю, розпушений желатин і збити до утворення пишної маси. Викласти желе у креманки і покласти на 2 год в холодильник. Полити карамеллю та посипати горіхами. Дуже смачно! Перевірено!

Наталія Байдюк-Слободян, с. Гринівці
Тлумацького р-ну,
США, штат Індіана.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька
Христина Бойко
Надя Нинка
Ірина Бучковська

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
- протоколярна секретарка
- скарбник
- фінансова секретарка
- вільна членка

Віра Кушнір
Валентина Табака

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ярослава Глінська – Дітройт
Лариса Заїка – Філадельфія
Лідія Слиж – Нью Йорк
Маріянна Лівша – Нью Джерзі
Оксана Шевчук – Огайо
Катерина Івасишин – Чикаго
Катерина Таньчин – Нова Англія
Аліса Сердюк – Центральний Нью Йорк
Оля Черкас – зв'язкова віддалених Відділів
Іванка Олесницька – зв'язкова вільних членок

РЕФЕРЕНТУРИ

Ока Грицак – суспільної опіки
Анна Кравчук – стипендій
Софія Геврик – у справах культури
Оксана Лодзюк Кривулич – соціальних засобів комунікації
Таня Бедрус – виховна
Наталія Павленко – мистецтва і музею
Ольга Дроздович – архівар
Юля Зиммерман – цифровий маркетинг

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган – голова
Рената Заяць – членка
Ірина Легун – членка
Ірена Рішко – заступниця членки
Орися Зінич – заступниця членки
Оксана Скипакевич Ксенос – парламентарист
Лариса Тополя – україномовний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко – англомовний редактор

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS
Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj
Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnycky – 1st Vice President
Christine Boyko – 2nd VP – Membership
Nadia Nynka – 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski – Recording Secretary
Vera N. Kushnir – Financial Secretary
Valentyna Tabaka – Officer at Large

Oksana Skypakewych
Xenos – Parliamentarian

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Yaroslava Glinska – Detroit
Larysa Zaika – Philadelphia
Lidia Slysh – New York City
Marianna Livcha – New Jersey
Oksana Shevchuk – Ohio
Katherine Iwasyszyn – Chicago
Kateryna Tanchyn – New England
Alisa Serdyuk – Central New York
Olya Czerkas – Co-Liaison for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky – Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak – Social Welfare Chair
Anna Krawczuk – Scholarship Chair
Sophia Hewryk – Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk Krywulych – Social Media Chair
Tetyana Bedrus – Education Chair
Natalie Pawlenko – Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz – Archives Chair
Yulia Zimmerman – Digital Marketing

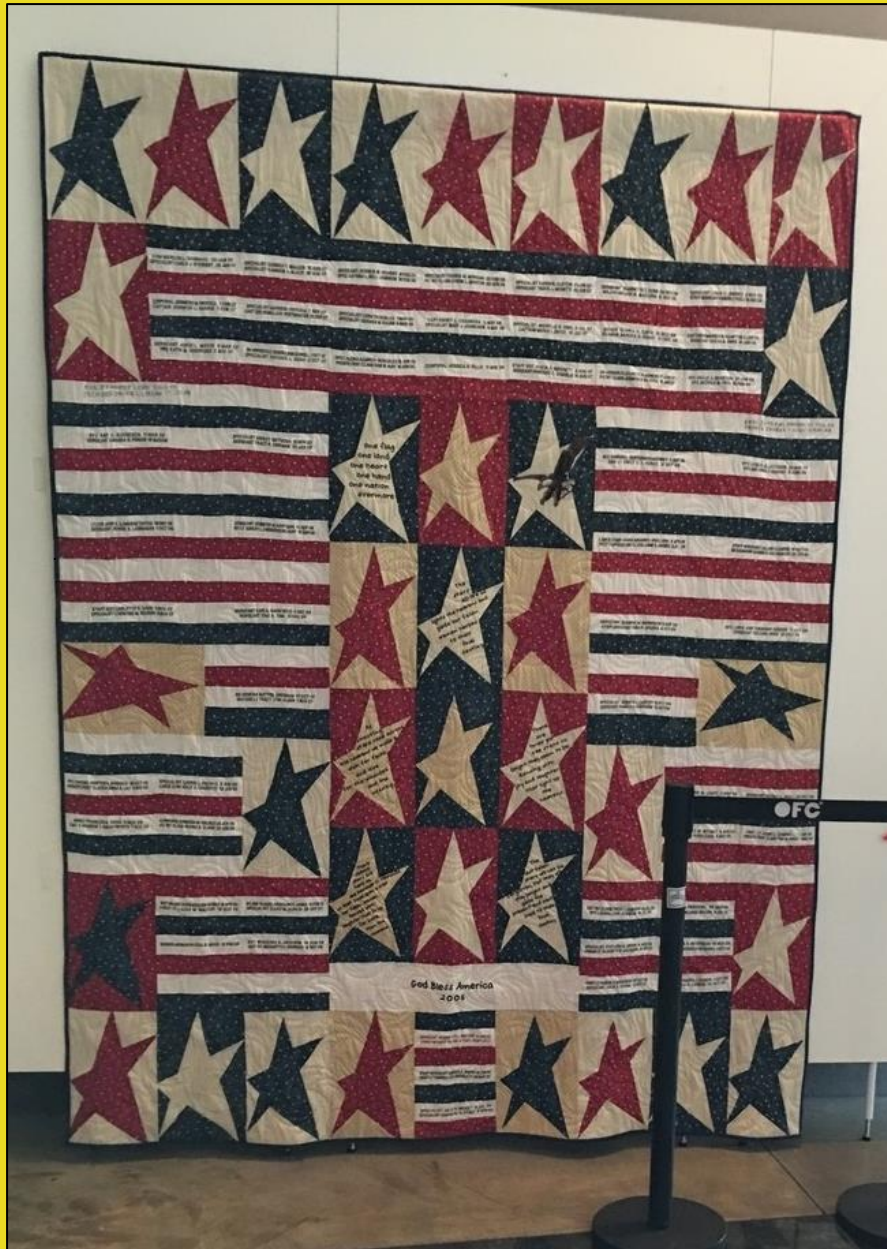
AUDITING COMMITTEE

Roma Shuhan – Chair
Renata Zajac – Member
Iryna Legoun – Member
Irene (Tetiana) Rishko – Alternate Member
Irena (Orysia) Zynycz – Alternate Member
Larysa Topolya – Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison – English-language editor

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: nazustrich@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

WIMSA Memorial exhibit 2017. Patchwork quilt honoring servicewomen killed in action during the 21st century. Photo courtesy of Anna Krawczuk.

Експонат 2017-го р. у музеї організації «Жінки у Військовій Службі Америки» в Арлінгтоні, Вірджинія. Меморіальна ручно вишита ковдра з іменами американських жінок-військовослужбовців, що загинули в боротьбі у 21-ім столітті. (фото: Анна Кравчук)